

Тема на деня ▶ 4-5

Тихите преговори за Рила

Свят ▶ 10

Поредица експлозии пред посолства в Атина

Шари

BONNIER

pari.bg

Сряда

3 ноември 2010, брой 209 (5020)

USD/BGN: 1.39523

▼ -0.66%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.40180

▲ +0.66%

Българска народна банка

Sofix: 353.00

▼ -2.27%

Българска фондова борса

BG40: 112.04

▼ -0.72%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

Липсата на кадри спъва растежа в IT сектора

Кризата отдавна напусна този бранш, но проблемите с персонала намаляват очакванията за по-високи печалби ▶ 2,8, 9

Новини ▶ 6

„Брикел” ще получи няколко глоби, които няма да плати

Компании ▶ 12-13

„Булгартабак” вече зависи основно от продажби в чужбина

Компании ▶ 14

„Еврохолд” намали загубите си четири пъти

Печеливш
Екард Кордес

Изпълнителният директор на германската верига магазини Metro отчете значително възвръщане на бизнеса във всички региони. Компанията е удвоила своята нетна печалба за третото тримесечие. Metro е отчетла ръст от 30%, или 149 млн. EUR, за периода юли - септември. Продажбите на веригата магазини са се увеличили от 15.59 млрд. EUR през третото тримесечие на 2009 г. до 16.3 млрд. EUR за същия период на 2010 г.

Губещ
Александър Лебедев

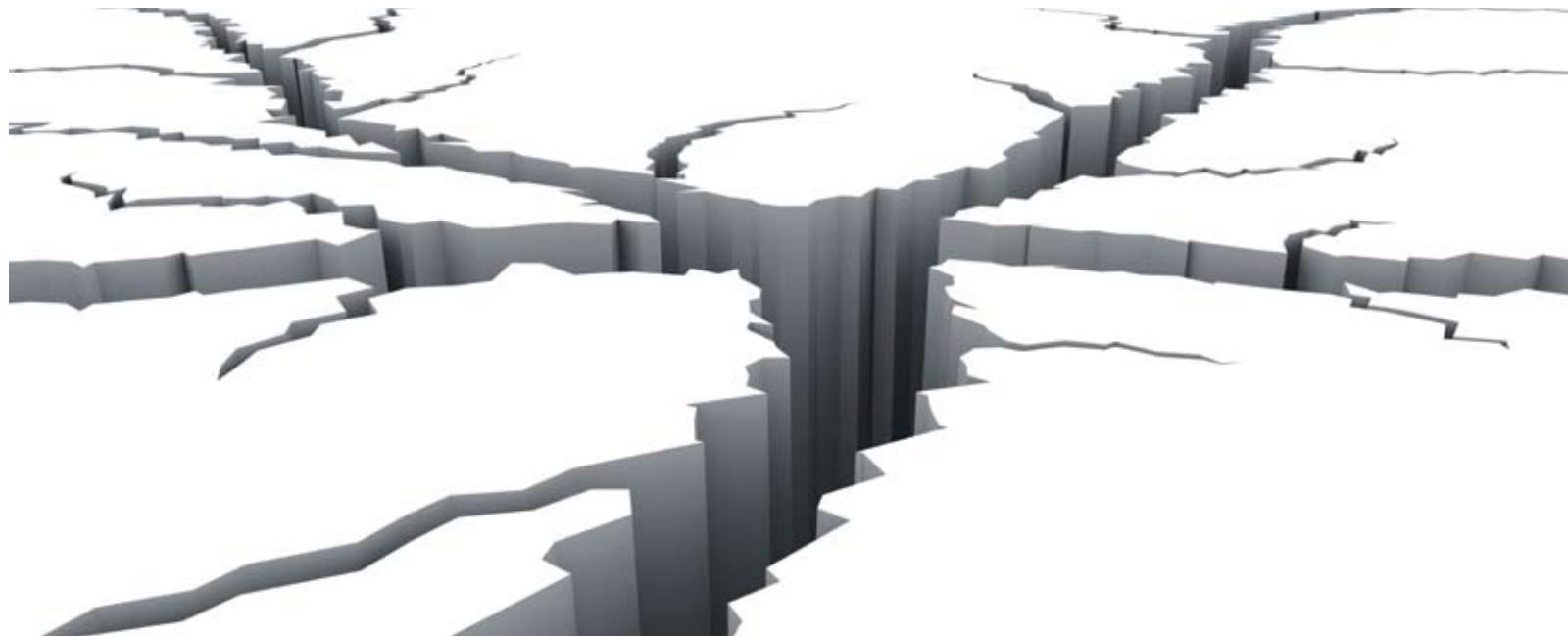
Руските специални служби иззеха документи от контролираната от руския олигарх и медиен магнат Национална резервна банка. Според световните медии тя е била проведена заради документация на банка "Руски капитал", която по време на кризата била оздравена със средства на Националната резервна банка. Бившите собственици на "Руски капитал" са обвинени в кражбата на няколко милиарда рубли. ▶ За подробности - стр. 10

Мнения

▶ По темата "Печалбата на банковата система намалява с 23% в края на септември". Доверието в лихварските организации, наричащи се банки, е тотално иззубено. Крайно време е твърдението, че банките са свещени крави и не бива да бъдат по никакъв начин закачани, да бъде забравено. Трупането на лихви е в логаритмично-експоненциалното развитие. Това развитие в природата има аналог само и единствено при туморите. В повечето случаи следва логичното загиване на организма. Случаите на банков фалити, хиперинфлацията и най-различни кризи са различни имена на лихварско въздействие. Нелоялните практики от тяхна страна подгържат постоянно режим на нестабилност.

Bogomil

Коментар

▶ Компанията предупреждават, че скоро в пазара на труда ще зейнат такива пропасти, че ще бъде много по-трудно да се излезе от тях, отколкото от финансовата криза

Когато търсенето не среща предлагането

Има и такива сектори в икономиката, които остават слабо засегнати от кризата. Такъв е ИТ секторът. Компанията в него се радват на пазари, но трудността да намират достатъчно на брой и сравнително добре подготвени кадри става все по-голяма (виж стр. 8).

ИТ фирмите привличат кадри още от университетската скамейка, като начинаещ специалист започва със заплата от около 1000 лв., казват компанията за подбор на персонал. В много случаи обаче се оказва, че наетите хора трябва да бъдат допълнително обучавани, защото познанията, с които излизат от университета, не са на достатъчно високо ниво. Подобни проблеми имат работодателите, които търсят хора с инженерни специалности или от финансовия сектор. В същото време многобройните вузове в България бълват какви ли не висшисти, които трудно си намират работа по специалността.

За пропастта между търсенето и предлагането на нова работна

Мила Кисьова
mila.kisiova@pari.bg

„Кризата за кадри може да се окаже по-тежка от финансовата

ръка се говори неизменно през последните 15 години. Точно с толкова години според едно изследване изостава образованието от развитието на икономиката ни. Липсата до момента на ефективна реформа в средното и висшето образование все повече отдалечава точката на пресичане на интересите на бизнеса, младите хора и учебните заведения. Компанията, които се занимават с подбор на персонал, предупреждават, че скоро в пазара на труда ще зейнат такива пропасти, че ще бъде много по-трудно да се излезе от тях, отколкото от финансовата криза.

Но да оставим висшестите. Представено тези дни изследване на БСК показва, че скандално расте неграмотността сред младите хора до 24-годишна възраст у нас. Годици наред няколко правителства не успяват да се справят с ранното напускане на училището. И противно на клишето това не са само деца от ромски семейства. Този "мат"рял", ако използваме думите на премиера Бойко Борисов, изпуснати преди време пред

наши сънародници в Чикаго, ще влошава още повече качеството на работната сила у нас през следващите 10-15 години.

Иначе всяко правителство идва на власт, като чертае розова визия как в България трябва да се насърчава развитието на сектори с висока добавена стойност и с високи технологии... Това обаче няма как да стане, ако не се "произведат" необходимите кадри. Защото във всяка фирма най-важният капитал са хората, без тях дори и с нулеви данъци няма как да развиваш бизнес.

Последният пример за привлечен голям инвеститор - НР, също поставя въпроса откъде ще бъдат намерени нови 2000 специалисти за разработване на софтуер, поддръжка и услуги. Компанията от бранша сигурно са доста притеснени, че този проект може да изсмуче трудно намерените от тях кадри. Конкуренцията ще увеличава все повече търсенето на такива кадри, а засега не се очертава предлагането да помръдне от ниските си нива. □

pari.bg Top 3

1 Дилма Русеф е новият президент на Бразилия. Кандидатът от български произход ще стъпи в длъжност на 1 януари.

2 Основните пенсионни промени остават за следващите управляващи. Формулата за съгласието в тристранния съвет е "всички еднакво недоболни".

3 Мартин Димитров: Не изключвам предсрочни избори. Според Синята коалиция бюджетът за 2011 е бюджет за купуване на гласове.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
liliia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филпа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Мила КИСЬОВА - 4395863
mila.kisiova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
georgi.andreev@pari.bg
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
ТЕНДЕНЦИИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Христо ЛАСКОВ - 4395841
hristo.laskov@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Марина УЗУНОВА - 4395864

marina.uzunova@pari.bg
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Ако не си оправим енергийната ефективност, всичко ще ни е скъпо

► **Мартин Димитров**, съпредседател на Синята коалиция и председател на Комисията по икономика, енергетика и туризъм в Народното събрание

Число на деня

18

► нови влака за метрото в София ще поръча общинската фирма „Метрополитен“

Големи планове

Високо посещение, атомни централи, кетчуп и майонеза

Владимир Путин идва на посещение в България, а Бойко Борисов подкрепя АЕЦ “Белене” с “цялото си сърце”

Руският премиер Владимир Путин ще пристигне на посещение в България на 13 ноември, съобщил премиерът Бойко Борисов. Путин се съобразил с неговия график и понеже Борисов не можел да отиде на 15-и в Москва, руският премиер “проявил разбиране” и се съгласил той да дойде, обяснил Борисов. Понеже 13 ноември е почивен ден, “ще можем хубаво да си поговорим”, допълнил премиерът.

АЕЦ “Белене” и българският кетчуп

По думите на министър-председателя по време на срещата ще бъдат уточнени всевъзможни въпроси. Тема ще бъдат, разбира се, големите енергийни проекти, включително втората атомна централа и газопроводът “Южен поток”, за който ще бъде подписано споразумение за създаване на съвместна проектна компания.

Освен това Борисов иска да вдигне стокообмена на

” България имаше най-добрия пазар в Русия - на вино, цигари, хранителна промишленост, кетчуп, домати, майонези, лека промишленост. Сега те пият френски вина и забравиха нашите продукти

Бойко Борисов, министър-председател

България с Русия до равнищата от времената, когато “двете страни са работили добре”. Борисов обясни: “Това е чист бизнес и чиста икономика, свежи пари за държавата. Саркози и Меркел се срещат с Путин и си правят бизнес, а ние сме си подарили пазара. България имаше най-добрия пазар в Русия - на вино, цигари, хранителна промишленост, кетчуп, домати, майонези, лека промишленост. Сега те пият френски вина и забравиха нашите продукти. Русия е естествен пазар за България. Защо сме го забравили? Вие знаете ли колко минерална вода харчи Москва за година - милиони бутилки. Защо да не пият наша вода?”

► **Бойко Борисов** съобщил за предстоящото посещение на Владимир Путин по време на поредната инспекция на магистрала “Люлин”

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Централата на неговото сърце

Междувременно “ИТАР-ТАСС” публикува интервю с Бойко Борисов, в което той казва, че “с цялото си сърце” подкрепя АЕЦ “Белене”. Премиерът обяснява, че ако не бъде построена атомната централа, след 10 години в държавата ще има недостиг на ток, а в Турция “вече ще имат четири атомни центра-

ли”. Освен това Борисов потвърждава, че преговорите за влизане на германски инвеститори в проекта са във финална фаза. Очаква се компанията да дойде от Бавария, където последно води преговори българското правителство.

Има инвеститор, няма инвеститор
Енергийният министър

Трайчо Трайков обаче отпече да има конкретен инвеститор. “Няма мистериозен инвеститор с интерес към АЕЦ “Белене”. Не си спомням да съм казвал, че има такъв. Винаги съм казвал - и вчера, и онзи ден, и преди една седмица, и преди една година, че с компаниите, които проявяват някакъв интерес за бизнес модел

и възможното тяхно участие, ние разговаряме. Това е позицията и сега”, обяви Трайков. Той препоръча да няма очаквания, че днес или утре ще се случи нещо сензационно. Това се случва по-малко от седмица след като премиерът обяви, че е намерен стратегически инвеститор и той щял да бъде обявен до дни. □

В броя четете още

Компании ► 11

Строителите се насочват към малки сгради

Застраховане ► 21

Цените на застраховките на имоти намаляват

Териториални спорове

► Япония отзова временно посланика си в Москва заради териториален спор. Решението на японския премиер идва след посещението на руския президент Дмитрий Медведев на Курилските острови, което предизвика негативна реакция от Токио. Япония има териториални претенции към островите и ги нарича “Северните територии”. От своя страна след посещението Медведев написа в блога си: “Колко хубави места има в Русия!” Териториалният спор датира от Втората световна война, когато СССР окупира островите. Заради тях Токио и Москва възстановиха дипломатическите си отношения чак през 1956 г.

СНИМКА REUTERS

Тихите преговори за Рила

Сривът в строителството отслаби инвеститорския натиск върху преговорите за съдбата на горите около Национален парк „Рила”

Две години след безпрецедентните за България граждански протести в защита на природата напрежението между еколози и управляващи отново започна да ескалира. Във фокуса на вниманието този път е буферната зона около Национален парк „Рила” - т.нар. Рила буфер. Преди десетина дни Националният съвет по биоразнообразие към Министерството на околната среда и водите (МОСВ) трябваше да вземе решение за включването на зоната в Натура 2000. Това решение обаче бе отложено, след като природозащитници алармираха, че предложеният от Българската академия на науките (БАН) вариант за приобщаване на Рила буфер към Натура 2000 е силно орязан, и то точно в частите, където има големи инвестиционни намерения.

Притеснено от тези подозрения или пък от обществено внимание, министерството поне на пръв поглед се оттегли от отговорността и обяви, че решение ще бъде взето, след като бъде постигнат консенсус между БАН и неправителствените организации (НПО). Така двете страни в момента опитват да предоговорят границите на Рила, които да влязат в Натура 2000. Някои по-скептични природозащитници обаче виждат в това единствено опит за замазване на положението. Защото, каквото и да бъде предложено, последната дума е на МОСВ.

Обичайните запознати

В новия вариант Рила буфер е разделен на Рила-север и Рила-юг. Според представители на НПО сектора тези две зони не обхващат реалните местобитания на защитената кафява мечка в Рила, а всъщност толерират зони, където има големи строителни апетити, като

Ани Коджаиванова
ani.kodzhaivanova@pari.bg

„Супер Паничище”, „Супер Боровец”, Семково, Белмекен, Искровеце, Говедарци и други. Строителните интереси там се свързват с имената на братята Георги и Милен Велчеви, Христо Ковачки и подсъдимия за търговия с наркотици Златко Баретата. Там са и земите на Симеон Сакскобургготски. Това естествено буди подозрения в част от еколозите, че МОСВ отново защитава интересите на строителните инвеститори.

На границата на зоната

На друго мнение са обаче експертите на БАН, на които МОСВ поръча да изготвят доклад за зоните, които трябва да бъдат включени в Натура 2000. Според ръководителя на проекта Вълко Бисерков сегашното разширение е по конкретни предписания на Европейската комисия (ЕК) и не може да бъде сравнявано с плановете за вкарване на Рила буфер в Натура 2000 през 2007 г.

„За опазването на определени видове е по-добре да бъде определена зона, в която няма човешка намеса, отколкото да определяме зони, които вече са урбанизирани”, казва Бисерков. По думите му е безсмислено да бъде включвана в Натура 2000 земя, върху която вече е строено или пък предстои да бъде строено.

Васил Къдринов от „Алианс за национален парк Рила” обаче различава мотивите по съвсем различен начин. „С мотива, че вече е урбанизирана зона, се изключва например зоната около хижа Бел-

мекен. Точно там обаче са строителните плановете на Златко Баретата. Един цял коридор около Семково, Белмекен и Трещеник е оставен оголен. Ние не искаме да се разруши хижата или нещо подобно. Искаме обаче да не изникне поредното огромно ваканционно селище”, твърди Васил Къдринов от „Алианс за национален парк Рила”.

(Не)основателни подозрения

По думите на Къдринов експертът на БАН Бисерков също така странно си е сменил мнението. „Преди време той твърдеше, че няма да променят границите на Рила буфер. После обаче ни съобщи, че ще има промяна, защото от МОСВ имали „особени изисквания” за някои региони”, казва той. По думите му в алианса нямат доверие нито на министерството, нито на БАН, тъй като и двете институции очевидно играят за един отбор - този на строителите.

Плановите за строителство в Рила обаче още от създаването си срещнаха доста финансови и законови трудности най-вече поради големите си мащаби. Кризата нанесе финален удар върху тях и ги замрази за неопределено време. Те така и не стартираха. Продължаващата несигурност в сектора отлага допълнително плановете. В тази променена среда натискът върху министерството от страна на инвеститорите най-малкото не е такъв, какъвто беше преди три-четири години. А еколозите сякаш са подозрителни малко по навик. И за всеки случай.

Сметки без... министерството

Представителите на НПО сектора в Съвета по биоразнообразие и БАН вече са обсъдили определени промени, които клонят в полза на екоорганизациите. Веселина Кавръкова от

► След около месец Националният съвет по биоразнообразие трябва да вземе

Фонда за дивата природа (WWF) обаче твърди, че въпреки отстъпчивостта на БАН в случая последна дума има министерството и няма никаква сигурност, че в крайна сметка техният вариант ще бъде приет.

Според Къдринов пък договорените промени ще са само за замазване на положението. Той прогнозира, че МОСВ вероятно ще включи в Натура 2000 част от земите около Говедарци, където е планираното ваканционно селище

на Христо Ковачки. „Който, както знаем, в момента не е любимец на новите управляващи”, казва той. Останалите зони с планирани комплекси обаче може и да останат извън мрежата.

Представителите на али-

Последна дума за строителството

Обещаните от Мирослав Найденов промени в законопроекта засега не са факт

Днес комисията по земеделие и гори в парламента

ще разглежда новия законопроект за горите. Еколозите са на тръни, защото това е последният шанс за промените в него, които лично министър Мирослав Найденов обеща на екоорганизациите.

Както в „Пари” вече писа, в законопроекта са записани няколко проблемни текста. Единият е този, който еколозите наричат „поправката Станишев”. Тя позволява в горите да бъдат изградени ски съоръжения, без да бъде променен статутът на гората. Друг текст пък дава възможност гори, собственост на държавата, да се използват за разширение на населени места след влязъл в сила общ устройствен план (ОУП). Което пък означава, че в тях може да се строи.

Негомислия

Законът бе одобрен в този му вид от Министерския съвет и бе внесен в парламента. След остри критики от екоорганизации министър Найденов обеща и пое

► Еколозите опитват да прегпазят Рила от строителство по всякакви начини

окончателното решение кои зони от Рила ще влязат в Натура 2000

СНИМКА SHUTTERSTOCK

анса твърдят, че ако този сценарий се случи, те ще се опитат да противодействат и да мобилизират гражданско недоволство. И той обаче признава, че гражданското общество, а и самите екоорганизации сякаш се измориха от мно-

гобройните битки за всяко парче земя, което трябва да бранят.

Отворен финал

От друга страна, целта на Натура 2000 е да бъде инструмент за защита на местообитания, а не

механизъм за предпазване от строителство. Тъй като контролът върху строителството обаче не е ефективен, обяснимо екологите се опитват да го намерят в Натура 2000.

Крайният резултат ще стане известен след около

месец, когато Националният съвет по биоразнообразие трябва да приеме окончателния вариант.

Тогава ще видим и какъв духа вятърът в екоминистерството - към природата или към инвеститорите. **П**

Ще има новият закон за горите

ангажимент тези и някои други проблемни текстове да бъдат премахнати в парламента, докато законът се гледа в комисии. Досега обаче законът е минал през комисията по околна среда, без да бъде променен.

„Комисията по земеделие и гори всъщност е важната комисия. Ако и там проблемните текстове не бъдат премахнати, това реално означава, че законът ще бъде гласуван в този му вид и няма какво да го спре. Тогава вече мегапроектите ще имат един вид зелена светлина”, коментира Веселина Кавръкова от WWF.

Разочарование

„Аз не виждам промяната, която ГЕРБ обеща. Ако и министър Найденов да има добри намерения, явно има

други хора, които го притесняват и вземат решенията. Обещаха ни земите от заменките да бъдат върнати на държавата, а сега пък се реши да останат бутикови гори, в които уж няма да може да се строи. Отстъпка след отстъпка”, коментира и Васил Къдринов от „Алианс за национален парк Рила”.

Според него решението заменените гори да останат бутикови и в тях уж да не може да се строи, вместо държавата да си ги вземе обратно, е нелепо. „Ние не сме срещу бизнеса, а срещу тази нерегламентирана държавна помощ за едни инвеститори, каквото всъщност представляват заменките”, смята той.

Утвърждаване на статуквото

Новият закон за горите реално трябваше да бъде друг механизъм освен Натура 2000, който да спре нерегламентираните мегастроежи на неподходящи локации като „Супер Боровец”, „Супер Паничище”, Семково и т.н. Екологите обаче вече не са оптимистично настроени и нагласите им са, че проектът няма да претърпи промени в парламента.

Новият закон за горите беше едно от големите предизборни обещания на ГЕРБ и трябваше да сложи окончателно край на заменките и незаконното строителство. Ако обещанията промени не се случат, този закон може да бъде причислен към вече дългия списък с неизпълнени предизборни обещания на правителството. **П**

Обстоятелствата са различни и зоните са различни

След отлагането на решението задачата ни е да постигнем консенсус. Проведохме част от срещите и имаме съвпадение по някои въпроси. Ще бъдат променени някои граници.

Ситуацията сега е различна от тази през 2007, когато се създаваше Натура 2000. Сега в Рила имаме вече определени зони, както и конкретни предписания от ЕК за включване на определени популации. Така че Рила буфер не може да бъде вкарана цялата в Натура 2000, както можеше преди.

Отлагането на решението за Рила е добър знак

Казусът с разширяването на мрежата е от 2008 г. Тъй като ЕК има сериозни забележки по обхвата на местообитанията, имаме срок до средата на декември мрежата да бъде разширена, защото иначе ще търпим финансови санкции.

Доволни сме от всички зони, които бяха приети - те са около 30 нови региона. Имаме забележки само по зоните Рила-север и юг, които не отговарят изцяло на нашите желания. Особено ни притеснява регионът на Искрове, който е изключен според новото определяне на зоните от БАН.

Отлагането на решението го възприемам повече като добър сигнал за това, че МОСВ не подкрепя безусловно БАН и търси

Веселина Кавръкова,
WWF и Национален съвет
по биоразнообразие

” Аз лично не чух сериозна обосновка за решението на БАН, не чух нищо убедително

компромис. Аз лично не чух сериозна обосновка за решението на БАН, не чух нищо убедително.

В момента разговорите ни с БАН вървят в добра насока. Имаме потвърждение, че зоните ще се разширят до вариант, по-близък до нашия. Последната дума обаче има МОСВ. Каквото и да предложим, те може да го променят или не. **П**

Обслужването на частни интереси продължава

Решението за отлагане ми говори за това, че явно МОСВ са се притеснили и може би са склонни на отстъпки. Чувам, че от БАН ще предложат компромис с Рила-север и ще включат част от земите, където се планираше да бъде комплексът с участъците на Христо Ковачки - около Говедарци.

От друга страна обаче, местата, където са планирани други големи проекти - Семково, Белмекен, Паничище и т.н., ще останат извън мрежата. Това ми звучи като добра сделка, защото Ковачки в момента не е точно от любимците на правителството.

Не виждам промяната в политиката на новото правителство, както обещаваха. Нямаме вяра нито на МОСВ, нито на БАН. Ръководителят на проекта

Васил Къдринов,
„Алианс за национален парк Рила”

” Не виждам промяната в политиката на новото правителство, както обещаваха. Нямаме вяра нито на МОСВ, нито на БАН

на БАН Вълко Бисерков беше обещал, че няма да променят зоните на Рила буфер. После обаче смени мнението си, вероятно под влияние на хора от МОСВ.

Притеснява ме фактът обаче, че колегите природозащитници, които участват в съвета, ще направят компромис и ще приемат този вариант, защото не влязат да влязат в остър конфликт с министерството. **П**

Вълко Бисерков,
БАН, ръководител на проекта
за зоните за разширяване
Натура 2000

” Рила буфер не може да бъде вкарана цялата в Натура 2000, както можеше преди

Що се отнася за обвиненията, че поддържа определени инвестиционни интереси, това съвсем не е така. Определяме зоните на обитание на мечките и други защитени видове, които да включим в Натура 2000, за да опазим тези видове.

Но за опазването на даден вид просто е по-добре да изберем зони, които са девствени, в които няма човешко влияние, отколкото такива, които вече са урбанизирани или пък им предстои да бъдат урбанизирани. **П**

“Брикел” ще получи няколко глоби, които няма да плати

Вместо да спре работата на предприятието, държавата ще налага глоба по 200 лв. на тон CO₂, ако Христо Ковачки не закупи нужните квоти

За да продължи да работи “Брикел”, е нужно собственикът на предприятието Христо Ковачки да купи допълнителни квоти въглероден диоксид, обяви екоминистърът Нона Караджова. Христо Ковачки обаче вече обяви, че няма пари, така че е малко вероятно да купува квоти. Ако не го направи обаче, държавата ще му налага глоба от 200 лв. за всеки тон CO₂. Но Ковачки каза, че няма пари. В същото време Караджова потвърди, че предприятието няма да бъде спряно поне докато приключи отоплителният сезон напролет, въпреки че трябваше да бъде затворено още на 1 септември. Понеже не затвори, Европейската комисия ще налага глоби на държавата. Преди две седмици Министерството на околната среда и водите съобщи, че Ковачки е изразил готовност да плаща европейските глоби. Пред журналисти обаче самият той каза, че няма пари. И въпреки че твърди, че няма пари, екоминистърството продължава да лансира варианти на историята с теца, според които той ще плаща.

На пазар за квоти

За да работи до април, предприятието трябва да закупи 650 хил. тона квоти, казаха за в. “Пари” от МОСВ. Пазарната цена на тон квоти излиза около 15 EUR, което означава, че собственикът трябва да даде 9.75 млн. EUR, за да работи. Според Нона Караджова, след като държавата е обсъдила всички възможни варианти за “Брикел”, включително и с междуведомствената група,

9.75

▶ млн. EUR ще трябва да даде Христо Ковачки, за да може “Брикел” да работи до април

▶ Ако “Брикел” прогължи да работи, без да е закупил необходимите квоти въглероден диоксид, Христо Ковачки ще трябва да плаща глоба по 200 лв. на тон за изхвърлени вредни емисии

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

в която участват 137 предприятия, участващи във въглеродната търговия, сега съдбата му зависи единствено от неговия собственик. Екоминистърът уточни, че са дадени 10 дни на Христо Ковачки, в които той трябва да представи банкова гаранция, че може да купи необходимите квоти. На последната среща между синдикати, собственика на “Брикел” и представители на икономическото и екоминистърството обаче Ковачки обяви, че няма средства

да закупи необходимите квоти. Ако предприятието продължи да работи, без да е изпълнило това задължение, държавата ще наложи глоба от 200 лв. на тон изхвърлен въглероден диоксид в атмосферата. Това е предвидено в разпоредбите на Закона за опазване на околната среда, казаха от екоминистърството.

Спиране засега няма да има

За момента не е обмислян вариантът за пълно

спиране на мощностите в “Брикел” заради социалните проблеми, които ще предизвика това спиране. Ако предприятието преустанови работата сега, училищата, болниците и всички домакинства в района на Гълъбово ще останат без отопление през зимата. Друг сериозен фактор е оставането на 2 хил. работници на улицата. Все още се водят преговори със синдикатите и собственика за това дали и как може да спре предприятието,

казаха от МОСВ. На последната среща в икономическото министерство стана ясно, че “Брикел” може да работи до април с два от три работещи в момента котела. След това трябваше да затвори врати, докато не приключи изграждането на сероочистваща инсталация.

“Брикел” е предоставил план за изграждане на сероочистващата инсталация и документите вече се обработват, казаха от екоминистърството. Това означава,

че до 3 седмици най-късно ще има Оценка за въздействие върху околната среда (ОВОС), която беше нужна на собственика, за да получи заем от банка за изграждането на инсталацията. На последната среща между синдикати, държава и представители на “Брикел” стана ясно, че инсталацията ще е готова до 12 месеца, след като излезе решението по ОВОС. Доскоро версията беше, че за това ще са нужни две години.

Елина Пулчева

Премиерът иска “Люлин” да бъде завършена до края на годината

▶ Премиерът Бойко Борисов и строителният министър Росен Плевнелиев проверяват на всеки 20 дни строежа на “Люлин”, за да не загубим европарите

Росен Плевнелиев твърди, че европарите ще бъдат усвоени

До Нова година по магистрала “Люлин” ще се движат коли, обяви премиерът Бойко Борисов. Той направи поредната проверка на строителството на магистралата, след като преди време се зарече, че ще инспектира работата там на всеки 20 дни.

“Поръчката” на Борисов

“Необходими са само 15

дни хубаво време, и за днес (вчера б.а.) съм поръчал хубаво време, а в събота и неделя температурите ще достигнат до 25 градуса”, обяви премиерът.

Изпълнителите обясниха, че времето трябва да бъде хубаво само когато се полага изолацията на моста на “Даскалово”.

Борисов посочи, че част от магистралата само до преди няколко месеца е била планинска местност, а сега почти по 90% от трасето се кара по асфалт. “Да бяхме направили три магистрала за три години, ако така се работеше, ама късно се запознахме”, обърна се той към представителя на “Мапа Дженгиз”.

Хлопване на кепенците

Премиерът каза, че освен работата на магистралата е проверил и доставчиците на цимент и асфалт. Те са му казали, че имали големи заявки за строителството на “Люлин”. “До 20 декември трябва всичко да е разплатено. На 22 декември затварят кепенците финансовите министерства и дотам”, заплаши Борисов.

Сега на обекта работят около 2000 души. Премиерът заръча на регионалния министър Росен Плевнелиев да направи проверка дали работниците на фирма “Главболгарстрой”, които са подизпълнители на проекта, имат трудови

договори и дали са осигурени правата им.

Свършено и разплатено

Строителният министър Росен Плевнелиев обясни, че са изпълнени дейности за над 140 млн. EUR, а са разплатени 113 млн. лв. “Убедени сме, че няма да изпуснем и един лев от европейското финансиране. 87% е напредъкът по строежа, а 33% бяха постигнати за 3 години преди това”, каза Плевнелиев. По график магистралата, която се строи вече 3 години, трябва да е завършена като път в края на тази година за пробна експлоатация и окончателно до 15 май 2011 г.

Красимира Янева

Край язовир “Ивайловград” има и узаконени имоти

Все още не е ясно кой ще понесе отговорността за строежите върху държавните земи

Собственици на обекти край язовир “Ивайловград” са се възползвали от възможностите на Закона за устройство на територията, действали преди 7 години, и са узаконили свои имоти. “Има някои узаконени обекти”, призна новият директор на ДНСК инж. Милка Гечева. За тях, както и за някои незаконни постройки, ще бъдат издадени забрани за ползване. Въпреки че са законни.

Все още не е ясно кой и как ще понесе отговорността за узаконяването на сградите и за издадените разрешения за ползване за обекти върху държавни земи. По закон това се прави или от служители на регионалните служби на ДНСК, или от главния архитект на общината, в случая община Любимец.

Мълчалив отказ

Инж. Гечева обясни още, че до 2003 г. собствениците на незаконни обекти са могли да поискат тяхното узаконяване, обаче няма срок, в който отговорните инстанции - ДНСК и общините, да се произнесат. “По случаите, по които инстанциите все още не са се произнесли, ще приемем, че има мълчалив отказ”, обясни директорът на ДНСК. Според инж. Гечева, щом досега обектите не са узаконени, най-вероятно това няма как да бъде направено. Тя припомни, че до края на годината трябва да бъдат съборени 29 сгради от митничарското селище край “Ивайловград”. Досега имало 6 съборени обекта, а

общо 35 заповеди за премахване са влезли в сила. Има още 59 заповеди за премахване на незаконни обекти, но те не са влезли в сила. Предстои да бъде обявена обществена поръчка за избор на фирма, която да бута сградите.

На работа

Незаконното митничарско селище край язовир “Ивайловград” провокира държавните институции да започнат проверки за незаконни сгради, незаконно заустване на отпадни води, незаконни сметища и т. н. край 53 големи язовира, обявиха министърът на околната среда и водите Нона Караджова и регионалният министър Росен Плевнелиев. Сред тях са “Искър”, “Бели Искър”, “Широка поляна”, “Чаира”, “Беглика”, “Тошков чарк”, “Батак”, “Доспат”, “Калин”, “Карагол” и т. н. Проверките ще продължат до края на годината, а през март - април догодина ще има повторни проверки дали дадените предписания за отстраняване на нередности са изпълнени.

При скорошна проверка на яз. “Въча” са били открити незаконни плаващи къщи. “За тях е издадено предписание да бъдат премахнати”, каза Нона Караджова. На “зеления телефон” на екоминистерството имало много подадени сигнали за нарушения - незаконни постройки в чашите на язовирите, в санитарно-охранителните зони, за незаконни сметища и зауствания на отпадни води. Караджова обаче обясни, че хората ги било страх да подават сигнали и затова често получаваната информация за нарушения била анонимна.

Красимира Янева

► Министърът на околната среда и водите Нона Караджова и регионалният министър Росен Плевнелиев обявиха, че ще проверят 53 язовира

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Тестовите на връзката между бензиностанциите и НАП започват на 22 ноември

Приходната агенция обяви, че свързването върви по график

От 22 ноември започват технически изпитания на връзката между касовите апарати на бензиностанциите и Националната агенция за приходите (НАП), а от 10 януари 2011 г. ще започне затварянето на всички бензиностанции, които не са свързали касовите си апарати с единната електронна система, съобщиха от приходната агенция.

По график

Изграждането на електронната връзка върви по график. Сроковете са затвърдени след среща на вице-премиера Симеон Дянков, шефа на НАП Красимир Стефанов и представители

на петролната асоциация, на мобилните оператори и Българския институт по метрология.

Целта на връзката е да се предотврати укриването на обороти от страна на бензиностанциите. След като се реализира през януари първо там, тя ще започне да се внедрява и в други браншове. Според проучване на НАП близо 70% от бизнеса у нас укриват част или целия си оборот.

Срокове

Още през септември миналата година финансовият министър Симеон Дянков издаде наредба, задължаваща търговците на течни горива да отчитат действителните си обороти в реално време. От 1 октомври 2009 г. всяка бензиностанция в България трябваше да подава ежедневен отчет

► Шефът на НАП Красимир Стефанов планира да затвори всички бензиностанции, които не са се включили към единната електронна система на агенцията след 10 януари

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

за продажбите си. През май тази година пък премиерът Борисов обяви, че до месец и половина ще бъдат затворени всички бензиностанции, които нямат фискални апарати.

Срокът 10 януари беше

поставен от премиера на предишната среща и след него всички бензиностанции, чиито касови апарати не са свързани с електронната система на НАП, ще бъдат затваряни.

Ани Кожжаиванова

10

► януари е датата, на която ще започне да функционира единната електронна система между НАП и бензиностанциите

70

► процента от бизнеса у нас укриват обороти според проучване на НАП

Mobil

0800 1 4004

НАЦИОНАЛЕН БЕЗПЛАТЕН ТЕЛЕФОН ЗА ЗАЯВКИ НА ВСИЧКИ СМАЗОЧНИ ПРОДУКТИ MOBIL

www.omnicar.bg

ОФИЦИАЛНИЯТ ДИСТРИБУТОР НА MOBIL ЗА БЪЛГАРИЯ

ОМНИКАР БГ ЕООД

Липсата на кадри спира растежа

Кризата отдавна напусна този бранш, но проблемите с персонала намаляват очакванията за по-високи печалби

Компанията ви печели. Разширявате дейността. Търсите нови служители. Търсите, обаче не намирате. Не разширявате дейността. Растете по-малко от планираното. Печелите по-малко...

В този омагьосан кръг попадат фирмите от IT сектора в България. При тях отдавна не се говори за криза. Бързо възстановяващите се западни икономики донесоха още повече поръчки на българските компании, които работят предимно с чужди партньори. Перспективите изглеждат добри, но реалността се оказва малко по-различна.

Do you speak English?

„В нашата компания работният език е английски, така че очакваме кандидатите да го владеят на доста високо ниво, което невинаги е реалността“, констатира Ася Попчева, мениджър „Човешки ресурси“ в Siemens. Широко разпространеното схващане, че в 2010 г. всички млади хора в България вече говорят английски език, се оказва недостатъчно вярно за бизнеса. Естествено езиковите изисквания на фирми като Siemens са по-сериозни от езиковите изисквания за Facebook.

Мениджърите на SITEL България не могат да открият служители с немски, полски или руски език. Компанията управлява call центрове. Проблемът на фирмата буди недоумение на фона на масовото изу-

чаване на езици в държавни училища и частни школи.

Направи си сам специалисти

„Избрахме да направим първата браншова информационна среща именно с работодатели от сектора на IT и комуникациите, защото там търсенето на хора е най-голямо“, казва управителят на JobTiger Светлозар Петров. Специализираната фирма за онлайн подбор на персонал събра представители на 22 водещи компании от бранша с техни потенциални бъдещи служители. Предстоят още три подобни срещи.

Общият за всички фирми проблем е ниската професионална подготовка на завършващите университети в България. С две думи: кадри няма. „Университетите, изглежда, не успяват да ги създадат, така че се налага фирмите да провеждат допълнително обучение“, обяснява Светлозар Петров.

Компаниите реагират на този проблем с готовност сами да организират професионалното обучение на своите бъдещи служители. Програмите за стажове все още не са широко разпространени. „Това се дължи отчасти на факта, че учебните заведения в България нямат достатъчно задължителни стажове за разлика от университетите във Франция например“, коментира главният технически директор на ProxiAD Георги Георгиев.

Мениджър от бранша,

пожелал анонимност, сподели и още нещо: при опит да бъде организирано съвместно обучение с висше училище голяма част от преподавателите не могли да покрият елементарните изисквания за участие в програмата.

Кризата отгавна не е тук

За разлика от останалите браншове на икономиката IT секторът отбелязва стабилен ръст през последната година и думата „криза“ вече е забравена. „Заплатите постоянно се увеличават, отчасти и с цел привличане на нови хора“, призна Ася Попчева от Siemens, но въпреки това хората все не достигат.

Нищо не може да спре фирмите да изпълнят плановете си за по-високи печалби освен липсата на качествени служители. Според мениджърите това вече е фактор с все по-силно негативно въздействие. „Не ни достигат специализирани професионалисти“, обясни Веселин Георгиев. Той е мениджър „бизнес разработки“ в XS Software - компанията разработва компютърни игри. Обяснението за успеха на неговата фирма в годините, когато всичко наоколо вървеше надолу, звучи така: „По време на криза хората свиват бюджетите си и се насочват към забавления в домашни условия.“

А студентите?

Фирмите се оплакват и от

► Компаниите предлагат месеци обучение, за да загържат квалифицираните

следната практика: често стажанти минават през обучителните им програми само за да напуснат веднага след това и да отидат

на друго място. Обратната ситуация също е проблематична - голяма част от хората предпочитат да заложат на сигурно и не

смят да рискуват с нова работа.

Резултатът от всичко това е, че най-перспективният сектор на икономиката

Кандидатите не знаят езици

В България има кадри, но те не са особено добре подготвени. Освен конкретната работа много от кандидатите имат пропуски в знанията си по езици. В нашата компания работният език е английски, така че очакваме кандидатите да го владеят на доста високо ниво, което невинаги е реалността.

Проблем е и фактът, че висококвалифицираните кадри често сменят работното си място - това е добре за самите професионалисти, но неприятно за бизнеса. Иначе в IT сектора като цяло криза няма. Заплатите постоянно се увеличават, отчасти и с цел привличане на нови хора.

Ася Попчева, мениджър „Човешки ресурси“, Siemens

” Очакваме кандидатите да владеят английски на доста високо ниво

Университетите не успяват да създадат кадри

Избрахме да направим първата браншова информационна среща именно с работодатели от сектора на IT и комуникациите, защото там търсенето на хора е най-голямо. Фирмите имат проблем с намирането на квалифицирани млади хора. Университетите, изглежда, не успяват да ги създадат, така че се налага фирмите да провеждат допълнително обучение. Но студентите трябва сами да започнат да оценяват възможностите за стажове и други подобни програми.

Вече въпросът не е дали да направиш стаж, а колко дълго да е той - три, шест, дори дванадесет месеца.

Светлозар Петров, управител на JobTiger

” Налага се фирмите да провеждат допълнително обучение на хората

Недостигът на хора спира растежа

Търсенето на кадри в IT сектора постоянно се увеличава, предлагането постоянно намалява. Кандидатите, с които разполагаме, не са особено добре подготвени. Това се дължи отчасти на факта, че учебните заведения в България нямат достатъчно задължителни стажове за разлика от университетите във Франция например.

Кризата вече не засяга IT сектора, особено компаниите, които са ориентирани към западните, а не към българските пазари. Единственото нещо, което спира растежа в момента, е, че не достигат хора.

Георги Георгиев, главен технически директор, ProxiAD

” Кризата вече не засяга компании, ориентирани към западни пазари

в IT сектора

кагри при себе си

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

може да не се окаже чак толкова перспективен.

Възможностите за растеж остават ограничени от недостига на качест-

вени кадри. Образователната система продължава да се държи неадекватно на бизнес реалностите и продължава да произвежда

безработни хора.

А в това фирмите ще продължат да търсят... но не точно тях.

Пламен Димитров

Кандидатите не са способни да се включат директно в работата

Кадри има, единствено не ни достигат някои специализирани професионалисти, като РНР програмисти например. За съжаление, университетите вадят неподготвени хора, които не са готови директно да се включат в работата.

Веселин Георгиев,
менеджър „бизнес разработки“,
XS Software

” Не ни достигат някои специализирани професионалисти

IT секторът се развива добре, особено компаниите, които се занимават с игри. Отдаваме това на обстоятелството, че по време на криза хората свиват бюджетите си и се насочват към забавления в домашни условия.

Хората ги е страх да рискуват

Не ни достигат кадри. От една страна, заради високите изисквания към кандидатите, от друга - поради нежеланието на хората да напуснат сегашната си работа.

В условията на криза работещите предпочитат да останат на по-ниско

Анита Станоева,
менеджър „Човешки ресурси“,
Software AG

заплащане, но да не рискуват с нови бизнес начинания.

Като цяло IT секторът е слабо засегнат от кризата и запазва стабилен ръст.

” В условията на криза работещите предпочитат да останат на по-ниско заплащане, но да не рискуват

Икономическото министерство очаква 3% ръст на туристите през зимата

Близо 8 млн. лв. евро-субсидии ще бъдат използвани за рекламни материали за туризма

С 3% повече ще бъдат туристите през предстоящия зимен сезон. Това прогнозира Иво Маринов, зам.-министър в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. По думите му увеличението ще се дължи основно на ръста на посещенията от Русия.

Москва и Лондон

Вече са регистрирани с 25-30% повече чартърни полети за зимния сезон, отчета Маринов. Пусната е новата линия Екатеринбург - София и е възстановена линията Москва - София. Само за първите девет месеца на годината в страната са пристигнали близо 345 хил. души, което е ръст над 32%. В момента се водят преговори за увеличаване на честотата на полетите между Русия и България, основно от и към летищата Варна и Бургас, съобщи Маринов. Според него очакванията за крайните резултати са добри и това ще доведе и до ръст на туристите през лятото.

Постигането на 2% ръст от пазара Великобритания, който е и структуроопределящ за зимния туристически сезон, е достижимо, коментира зам.-министърът. Според него положителен ефект ще има откриването на новата линия Пловдив - Лондон.

► Увеличеният брой на туристите през зимния сезон ще се дължи основно на пазара Русия, прогнозира Иво Маринов

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВ

Брошури за милиони

Иво Маринов представи и поредния проект, свързан с маркетинговата кампания на българския туризъм, финансирана от Оперативна програма „Регионално развитие“.

Страната може да усвои близо 7.9 млн. лв., които ще се използват за изработка и разпространение на рекламни информационни материали. Към момента са избрани четири фирми, които ще разработят рекламните брошури за различните форми на туризъм у нас. „Бранд Ню Айдиъс“ ще отговаря за подготовката и разпространението на брошури за културния туризъм, балнео-, SPA и уелнес туризма, както и за конгресен и бизнес туризъм. Консорциум „Дакс Партньори“ е спечелил

поръчката за брошурите, свързани със спорт и религиозен туризъм. От „МАГ Адвъртайзинг“ ще отговарят за изготвянето и разпространението на брошури на тема Българско Черноморие, зимен туризъм, еко- и селски туризъм, както и на мини компакт-дискове с езикови версии. „Дружество Ламбаджиев стандарт“ поема подготовката и разпространението на имиджова брошура „България“, която ще бъде издадена на 21 езика, включително китайски, иврит, японски, холандски и др.

Предстои да се проведе и обществени поръчки за избор на изпълнител за изработка и разпространение на рекламни сувенири, както и на нискобюджетни рекламни информационни материали.

Дарина Черкезова

Здравното министерство изплати 20 млн. лв. на болниците

Парите покриват 90% от задълженията за последните три месеца, до края на годината трябва да бъдат платени още 25 млн. лв.

Министерството на здравеопазването преведе 20 млн. лв. на болниците за дейностите, които финансира, съобщиха организират „щяфетни“ протести от по един час в различни градове. След Сливен, Стара Загора и Смолян вчера недоволството от здравната система и парите, които се отпускат за функционира-

жимите плащания за месеците юли, август и септември. До края на годината ще бъдат разплатени и останалите около 25 млн. лв., обещават от МЗ.

Ефективни протести

Парите бяха преведени ден след като лекарите обявиха, че от 1 до 15 ноември ще организират „щяфетни“ протести от по един час в различни градове. След Сливен, Стара Загора и Смолян вчера недоволството от здравната система и парите, които се отпускат за функционира-

нето ѝ, се пренесе в Бургас. Участие в протестите там са взели около 250-300 лекари. Днес щяфетата се поема от София.

Ефект от плащанията

„Не мисля, че трябва да е голямо събитие, ако министерството си изплаща задълженията“, коментира Цветан Райчинов, председател на Българския лекарски съюз (БЛС). Според него това не трябва да се приема за чудо, а да бъде нормална практика. „Добре е, че МЗ превежда 20 млн. лв., но какво става с онези 13 млн. лв., които трябва да бъдат платени на общопрактикуващите лекари и на специалистите от доболничната помощ“, пита д-р Димитър Ленков, гл. секретар на БЛС. Той уточнява, че средствата са дължими от януари.

Райчинов коментира, че протестите на лекарите в момента не са толкова за пари, колкото за реформа на сектора, която да им гарантира нормални работни условия.

Дарина Черкезова

► Не мисля, че трябва да е голямо събитие, ако министерството си изплаща задълженията, каза Цветан Райчинов

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Гръцката столица отново стана сцена на бомбени експлозии

Контролиран взрив беше извършен на съмнителен пакет и в българското посолство в Атина

Поредица от взривове се чува отново вчера в гръцката столица, след като предния ден бяха намерени четири пакета с взривно вещество. Бомба се взриви в швейцарското и руското посолство в Атина, но не се съобщава за жертви. Контролиран взрив беше извършен на съмнителни пакети в сградата на българското и германското посолство, както и пред гръцкия парламент. Смята се, че атаките са организирани от крайно лява групировка.

Българското посолство

Властите в Гърция извършиха контролиран взрив на съмнителен пакет, който беше изпратен в българското посолство, съобщиха от външното министерство. Операцията беше извършена, след като по-рано през деня посолството алармира гръцката полиция за съмнителна пратка, която е реагирала на проверка за метал. Освен това посоченият подател е отрекъл да е изпращал пакет към българското посолство, казаха от ведомството на Николай Младенов.

Другите атаки

От гръцката полиция съобщиха, че хвърлената в двора на швейцарското посолство бомба е произвела

► Гръцките власти извършиха контролиран взрив на пакет в българското посолство, който е реагирал на проверка за метал, а посоченият подател е отрекъл да го е изпращал

СНИМКИ REUTERS

„оглушителен взрив”, но за щастие никой не е пострадал. Също без жертви и ранени е минала и експлозията в руското посолство. Пакетът пред парламента, който е бил взривен контролирано от властите, е бил адресиран до чилийското посолство и е открит във ван. Още една пратка е била намерена в офисите на куриерска фирма с получател германското посолство.

Прегишни мишени

Сред получателите на едно от четирите взривни устройства в понеделник беше и френският президент Никола Саркози. Друга от бомбите е била адресирана до мексиканското посолство в Атина, но се е взривила в офиса на куриерската фирма и е ранила един от служителите. Другите две пратки е трябвало да пристигнат в посолствата на Белгия

и Холандия. Двама души бяха арестувани във връзка с бомбите.

Организатори

Според експерти по тероризма координираната кампания е дело на екстремистката групировка „Конспирация на огнените клетки” (Conspiracy of the Cells of Fire). Самата организация твърди, че иска да предизвика революция в Гърция заради строгите бюджетни ограничения.

Преизборно

В края на тази седмица се провеждат ключови местни избори в Гърция. Те се смятат за проверка на социалистическото правителство дали се справя успешно с кризата. Министър председателят Георгиос Папандреу вече заяви, че в случай че партията му се провали на местния вот, може да свика общи избори за ново правителство.

Авиация IATA: Цената на сигурността да се разпредели

► Авиолиниите не трябва сами да понесат последиците от допълнителните мерки за сигурност, въведени от редица правителства, след като миналата седмица бяха открити няколко бомби в товарни пратки от Йемен. Това заяви от Международната асоциация за въздушен транспорт (IATA).

► Отговорността за сигурността трябва да се разпредели по цялата верига, като се започне от производителя, каза главният изпълнителен директор на IATA Джовани Бисиняни. Според него по-строгите проверки и ограничения може да се отразят негативно на започналото възстановяване при пътническите превози след кризата.

► Откритите миналата седмица бомби се смятат за дело на йеменския клон на „Ал Кайда” и е трябвало да се взривят по време на полет. Редица страни, сред които Германия, Великобритания, Южна Корея и Япония, въведоха ограничения за товарите, пристигащи от Йемен.

Въоръжени полицаи обискираха офиси на Лебедев

Руският магнат се е намирал в притежаваната от него банка по време на операцията

Руската полиция обискира вчера централния офис на московската Национална резервна банка (НРБ) на милиардера Александър Лебедев. Собственикът на британските вестници Independent и Evening Standard и бивш служител на КГБ се е намирал в сградата, когато близо 30 въоръжени служители на реда са влезли да изземат документи, съобщи съветникът на Лебедев Артём Артьомов. Самият Лебедев не е арестуван. В същата сграда се намира и офисът на компанията „Роснано” на Анатолий Чубайс.

Претърсване

Информацията за обиска беше потвърдена от началника по връзките с обществеността на Главното управление на вътрешните работи в Москва Виктор Бирюков. По думите му той е проведен

► Зрелищните полицейски операции често са сигнал за атака срещу неудобни за Кремъл бизнесмени

„в рамките на повдигнатото по-рано углавно дело”. На официалния сайт на банката обаче се появи съобщение, че операцията не е свързана

с текущата дейност на НРБ, а с „един от клиентите на банката през 2008 г.”. Пред агенция „РИА Новости” от банката казаха, че е бил пре-

търсен и друг офис на НРБ.

Маскено шоу

Провеждането на обиски от маскирани и въоръже-

2

► млрд. USD е сумата, на която сп. Forbes оценява състоянието на Александър Лебедев

ни полицаи (популярно в Русия като „маскено шоу”) понякога е сигнал за началото на атака срещу крупни руски бизнесмени, които са изгубили благо-

разположението на Кремъл, коментира Reuters. През последните години Лебедев изпадна в немилост, след като реши да финансира опозиционен вестник, застана срещу кандидатите на управляващите на изборите и дори критикува министър-председателя Владимир Путин. Според съветника му обаче операцията не е свързана с политиката. „Това просто е руска идиотщина”, каза Артём Артьомов.

Бизнес Собственик на руски и британски вестници

► Александър Лебедев натрупа състоянието си от търговия с ценни години след разпадането на Съветския съюз. ► Богатството му се оценява на 2 млрд. USD, което

го прави 488-и по състояние в света според класацията на сп. Forbes. ► Освен на британските вестници руският магнат е собственик и на опозиционния „Новая Газета”, където работеше убитата преди 4 години журналистка Анна Политковская. ► Чрез своите компании той притежава дялове и в „Газпром” и „Аерофлот”.

Цитат

„Малките проекти са по-ликвидни в условията на слаб пазар на имоти и по-лесно се финансират

► Добромир Ганев, GVA Sollers Solutions

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Инвеститорите се връщат на пазара с малки проекти

Строителството на 6 млн. кв. м е спряно от 2008 г. насам

Изпълнението на над 290 проекта с обща разгъната площ от над 6 млн. кв. м е спряно от икономическата криза. Тези данни изнесе управителят на GVA Sollers Solutions Добромир Ганев по време на дискуссионния форум „Строителство и недвижими имоти“, организиран от в. „Пари“. Той уточни, че в бройката влизат не само замразеното строителство, но и проекти, за които е имало само инвестиционно намерение. Над половината от тези площи - 3.8 млн. кв. м, са нереализирани офис сгради и търговски центрове.

Главните засегнати

Най-много спрени проекти логично има в големите градове и курортите, където бе съсредоточена и основната предприемаческа активност преди кризата. Данните на GVA Sollers Solution показват, че в София е спряно строителството на 81 сгради с обща разгъната площ от 2 млн. кв. м, а във Варна - на 79 сгради с обща площ от 1 млн. кв. м. В челните редици по спрени строежи са също Бургас и Пловдив, както и курортите Банско и Слънчев бряг.

Данните на агенцията получиха косвено потвърждение и от статистиката на Камарата на строителите в България (КСБ) за фирмите, прекратили дейност през последната година. Най-много строителни компании са затворили именно в големите градове, като в София те са 336, а в Бургас, Варна и Пловдив - по над 100. „В по-малките областни центрове през последната година са прекратили дейност средно по 20 строителни дружества“, отбеляза Таня Бъчварова, ръководител на направление „Анализи и прогнози“ в КСБ. Тя допълни, че сред спрелите дейности в бранша има и 10 големи дружества. Наскоро строителната камара също представи данни за спрени проекти в страната, като по нейни изчисления те са на стойност над 5

► Петър Диков, Полина Стойкова и Светослав Глосов (от ляво наясно) очертаха коренно различна картина на строителния пазар спрямо годините преди кризата

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

81

► са сградите, чието строителство е спряно или изобщо не е започвано в София

млрд. лв.

Локално затопляне

Според Добромир Ганев, макар и през последните месеци да се усеща известно оживление на имотния пазар, все още е рано предприемачите да очакват трайно подобряване на средата. По тази причина засега повечето се преставават да подновят работа главно по малки жилищни сгради с разгъната площ от 5-6000 кв. м. „Залага се на малки обекти, защото те крият по-малък риск и предполагат по-лесна реализация на построеното в условията на слабо ликвиден жилищен пазар. В същото време предприемачите трябва да ги завършат със собствен ресурс, защото продажбите на зелено вече спряха. В кризата никой не смее да купи жи-

лице в строеж“, посочи Добромир Ганев. Данните на GVA Sollers Solutions показват, че по тази линия през последните месеци в София е подновено строителството на обекти с обща разгъната площ от 250 000 кв. м.

Троен спад в София

Главният архитект на София Петър Диков изнесе аналогична информация - през последните месеци общината издава разрешителни за строеж главно за еднофамилни къщи. „За хората, които разполагат с пари, моментът е подходящ за строителство, тъй като цените паднаха, а фирмите работят по-експедитивно и качествено, притиснати от липсата на поръчки“, обобща Диков. Той съобщи, че от началото на годината приходите от такси за строителни разрешения са 15 млн. лв. при над 46 млн. лв. при строителния бум през 2008 г. „При средна цена от 10 лв./кв. м сме дали разрешения за изграждането на 1.5 млн. кв. м нови площи“, пресметна архитектът. Той уточни, че над половината от тези

приходи се формират от разрешителните за строеж на 3-4 големи търговски обекта. Към средата на годината общината реши строителството на „София Саут ринг мол“, който ще бъде изграден на околновръстното шосе до магазина на ИКЕА. Само от това разрешително в местния бюджет постъпи рекордните 1.7 млн. лв. В края на септември инвеститорият в детските магазини Jumbo - „Джамбо ЕС.Б“ е получил разрешение за строеж на нов магазин на бул. „Сливница“, за което са платени 78 080 лв. Според Петър Диков обаче по-обещаващо е раздвижването в сегмента на производствените и складовите площи, където също се наблюдава интерес за започване на нови проекти. „Те са в основата на онази икономика на потреблението, към която всички се стремим“, уточни главният архитект.

Оживлението отново се отлага

И макар анализаторите да са на мнение, че най-лошото вече е минало, те

не обещава бързо възстановяване на строителния и имотния пазар. Според Младен Митов от агенцията „Явлена“ жилищният пазар в момента е в равновесие, но за оживление е нужен осезаем ръст на търсенето. Полина Стойкова, оперативен директор на „Бългериан пропертис“, също отчете, че спадът в цените на имотите тази година е символичен, но още няма убедителни сигнали за възстановяване на пазара.

По отношение на строителния сектор Таня Бъчварова отбеляза, че не очаква подобрене на бизнес средата преди лятото на 2011 г. Според нея икономиката ни има потенциал да върви напред, но само при пълноценно усвояване на средствата по оперативните програми на ЕС, по които се очакват над 4 млрд. EUR до 2013 г. „Тези пари обаче не може да движат сектора, ако няма кредитна активност и не се раздвижат потреблението и износът“, прогнозира тя. Според нея това ще са сигналите и за по-сериозно размразяване на спрени строителни проекти.

Радостина Маркова

Равносметка

Времето на лесните пари приключи

► Край на лесните пари и огромните печалби в строителството, заяви главният архитект Петър Диков по време на тематичната дискусия на в. „Пари“. Според него инвеститорите вече имат възможност да успеят само ако залагат разумни печалби - до 10-15%, в проектите си.

► Участниците в строителния процес вече не крият, че само до преди година-две на този пазар се печелеше в пъти. Председателят на КСБ Светослав Глосов обаче уточни, че тези печалби бяха характерни по-скоро за предприемаческата дейност. „Строителните фирми работят при 8-10% марж, а в кризата - и по-малко“, уточни той. Факт е обаче, че в годините на бума много строителни компании наред с основната си дейност купуваха парцели и инвестираха в собствени проекти.

► Според Петър Диков това беше възможно най-вече заради продажбите на зелено. Този начин на финансиране обаче отмира и строителството вече е възможно само с кредит и собствени средства. Това според главния архитект не позволява сагът в цените на новото строителство да продължи, защото предприемачите вече трябва да калкулират и цената на кредитите, както и разходите за довеждащата инфраструктура.

Българските цигарени фабрики вече печелят основно от и

Заради увеличението на акциза и масовата контрабанда производителите продават

Приходи от продажба на цигари за износ и промяна на годишна база в периода януари-септември 2010 г.

"Сънце Стара Загора-Табак" АД

+175%

3 млн. лв.

"София-БТ" АД

+144%

82.4 млн. лв.

"Благоевград-БТ" АД

+55%

87.4 млн. лв.

За да оцелеят, българските цигарени фабрики стават все по-зависими от продажбите на външни пазари. Това показват предвидените на Българската фондова борса (БФБ) отчети за деветмесечието на 2010 г. на тези компании, както и очакванията им за бъдещото развитие на бизнеса. Последните резултати показват, че основната заслуга за по-високите приходи и повишението на печалбата е на продажбите на цигари извън България. Мениджърите очакват по-добро бъдеще за компани-

ите именно заради успеха и запазването на т. нар. стратегически пазари.

И държавни, и успешни

Компаниите, които са под шапката на все още държавния холдинг „Булгартабак“, дадох сигнал на миноритарните акционери в компанията, че консолидиранят отчет на държавния холдинг ще ги зарадва. Причината - големите фабрики в портфейла на „Булгартабак“ се представят повече от добре в периода януари - септем-

ври тази година.

Най-голямата фабрика по размер на приходите, която е в портфейла на „Булгартабак“ - тази в Благоевград, отчита близо 12% по-висок оборот и в края на септември приходите ѝ достигат 129.2 млн. лв. С основна заслуга е износът. Според доклада за дейността на фабриката приходите от продажби на вътрешния пазар са се понижали с 38%, а тези от експорт са нараснали с над 55%. Основните причини за по-малкото продажби у нас са увеличението на акциза,

ръстът на контрабандата и агресивната ценова политика на вносителите на цигари. Увеличението на приходите увеличава и печалбата - тя е 10.5 млн. лв., което е над три пъти повече от миналогодишната печалба.

По подобен начин се развиват и резултатите на „София-БТ“ АД, което също отчита ръст на приходите благодарение на повишения износ. Приходите от износ на цигари, произведени от софийската фабрика, са се увеличили със 144% до 82.4 млн. лв.

през януари - септември тази година. В същото време продажбите на вътрешния пазар намаляват над два пъти до 13.7 млн. лв. „Заради високия акциз на цигарите засилихме експорта, защото знаехме, че ще има спад на търсенето на вътрешния пазар заради по-високите цени и ръста на нерегламентираните продажби“, обясни резултатите Красимир Петров, изпълнителен директор на „София-БТ“ АД. Силният ръст на приходите помага на компанията да излезе на печалба от 9.7 млн. лв.

спрямо загуба от 3 млн. лв. за деветмесечието на миналата година. „Ще излезем на печалба и през последното тримесечие и ще отчетем ръст на продажбите“, очаква Красимир Петров. По думите му октомври и ноември са по-слаби като продажби, но част от тези спадове се компенсират през декември.

Частно

„Слънце Стара Загора-Табак“ АД, което беше продадено от „Булгартабак“ в средата на юли 2008 г.,

Брики Знос

ат все по-малко в България

Пробихме на нови пазари

Факторите, които помогнаха за ръста на приходите и печалбата, са комплексни. Първото, което направихме, е реструктуриране на разходите. Освен това с оглед по-високия акциз на цигарите засилихме експорта, защото знаехме, че ще има спад на търсенето на вътрешния пазар заради по-високите цени и ръста на нерегламентираните продажби. Рязко увеличихме износа на продукция и реструктурирахме продажбите на външния спрямо вътрешния пазар.

Ръстът дойде донякъде от съществуващите и от нови пазари, на които пробихме. Основно изнасяме в Близкия и Далечния изток, Балканския полуостров, Африка и бившите съветски републики, където главно са новите ни пазари. Повишението на продажбите имаше в Близкия изток, а експортът в Далечния изток се запази.

също като големите държавни фабрики отчита силен ръст на приходите и двойно свиване на загубата. Оборътът на фабриката през деветмесечието на тази година е 5.4 млн. лв., като се повишава 3.2 пъти на годишна база. Загубата намалява до 1.7 млн. лв. Подобно на двете държавни фабрики, и „Слънце“ отчита ръст на приходите от продажби за износ и спад на постъпленията от реализирана продукция на вътрешните пазари.

Зависимостта на тютюневите фабрики у нас от

Красимир Петров,
изпълнителен директор
на „София-БТ“ АД

” **Основно изнасяме в Близкия и Далечния изток, Балканския полуостров, Африка и бившите съветски републики**

Четвъртото тримесечие е по-слабо откъм продажби от второто и третото. Тази тенденция се наблюдава в последните години и основно е заради по-слабото търсене на вътрешния пазар. Този спад е през октомври и ноември, като малко се компенсира от декември, когато има празници и продажбите растат. Подобно е положението и при приходите от износ. Като цяло обаче ще излезем на печалба и през последното тримесечие и ще отчетем ръст на продажбите.

външните пазари се прокрадва и в стратегическите им планове. Това показват обявените очаквания на мениджмънта на дружествата.

Старозагорската фабрика ще разчита на ръст на обемите за експорт, дружеството в Благоевград има за цел да задържи и да затвърди съществуващите си външни пазари. Заради високия акциз и ръста на контрабандата оцеляването на тези дружества ги направи зависими изцяло от износа.

Атанас Христов

„Холдинг Пътища“ с по-малко приходи, но излиза на печалба

Замразеното финансиране и намалялата работа са причината за спад в положителния резултат на „Мостстрой“

Инфраструктурното „Холдинг Пътища“ АД излиза на печалба за деветмесечието на 2010 г., показва неконсолидираният отчет на компанията. В края на септември положителният финансов резултат на холдинга е 1.2 млн. лв., което е ръст от 123% спрямо същия период на миналата година, когато дружеството имаше 5 млн. лв. загуба.

Печалба въпреки спадащи приходи

Приходите от дейността на „Холдинг Пътища“ в края на септември тази година са 3 млн. лв., което е 17% спад на годишна база. Продажбите също са се понижали. За деветмесечието те са с 33.39% по-малко спрямо същия период на миналата година и са 1.9 млн. лв. В същото време обаче разходите, които са направени от холдинга към септември, намаляват с близо 30% и това компенсира намалените приходи. Разходите на пътностроителната компания към септември са 2.881 млн. лв. Очакванията за края на годината са, че консолидираният приход ще са 10 млн. лв., се посочва в допълнителните материали към отчета на холдинга.

Залезът на „Мостстрой“

Към септември инфраструктурната компания „Мостстрой“ е на загуба от 313 хил. лв. За същия период

► „Холдинг Пътища“ и „Мостстрой“ са част от консорциума, който изгражда Лот 4 на магистрала „Тракия“

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

на миналата година печалбата ѝ е била 55 хил. лв. Продажбите от дейността на компанията са на стойност 1.651 млн. лв., което е намаление от 5 пъти за година. Разходите пък са се свили с близо 70% и са за 2.566 млн. лв.

В материалите към отчета на компанията се посочва, че намаленият обем на работата и замразеното финансиране на основни проекти, по които работи дружеството, са основната

причина за загубата. Заради високата си задлъжнялост и неспособността да плаща кредити и лизингови договори в началото на октомври „Мостстрой“ поиска да бъде обявено в несъстоятелност заедно с дъщерните му дружества „Мостстрой-Пловдив“ АД, „Мостстрой-София“ АД и „Мостстрой-Велико Търново“ АД. „Холдинг Пътища“ и „Мостстрой“, които се контролират от бизнесмена Васил Бож-

ков, са част от консорциума, който изгражда Лот 4 на магистрала „Тракия“. „Мостстрой“ обаче има само 5% от работата по отсечката, като тежките и скъпи инженерингови дейности ще бъдат разпределени между останалите участници в групата.

Вчера книгата на „Холдинг Пътища“ загубиха 3.50% до 0.579 лв. за акция, а дяловете на „Мостстрой“ се повишиха с 9.8% до 28 ст. за акция. □

Пари

В ТЪРСЕНЕ НА ЕНЕРГИЯ КАКВО СПИРА ВЕИ ПРОЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

18.11. ГРАНД ХОТЕЛ СОФИЯ

- Актуални промени в законовата рамка на ВЕИ
- Управление на проекти и предизвикателства
- Асоцииране и балансиране на интересите на бизнеса - дискусия

Спонсори:

Информация за събитието и програмата: 02/ 4395 855 www.pari.bg events@pari.bg

“Еврохолд” намали загубата си над четири пъти за година

Приходите на дружеството достигат 7.5 млн. лв. в края на септември

Холдинговото дружество “Еврохолд България” АД е намалило загубата си през третото тримесечие на 2010 г. спрямо същия период на 2009 г. с повече от 77%. Данните в неконсолидирания отчет, представен пред Българската фондова борса, показват, че в момента загубата на компанията е малко над 2 млн. лв. Много голяма положителна промяна има и при общите приходи на дружеството, които са нараснали със 179% спрямо предходния период. Така от 2.7 млн. лв. в края на септември 2009 г. за деветмесечието на тази година оборотът вече е 7.5 млн. лв. От началото на 2010 г. неконсолидираните задължения на “Еврохолд България” намаляват с 9.6 млн. лв. до 118 млн. лв. От тях 31 млн. лв. са задължения към свързани предприятия.

Причини

В допълнителния доклад към финансовия отчет от “Еврохолд” посочват, че през септември компанията се е разделила напълно с някои от производствените си компании, а с други само частично. Самите сделки са в изпълнение на стратегията за освобождаване от нестратегически активи. Продадено е “Геоенергопроект”, собственик на “МВЕЦ Етрополе”, която е в процес на изграждане. За тази сделка холдингът е получил 1.3 млн. лв. Синият чип се е разделил и с 51% от участието си във “Формопласт” АД. Сделката е била извършена на извънрегулаторния пазар, къ-

▶ След продажбата на производствените предприятия от групата “Еврохолд” ще се съсредоточи върху продажбата на автомобили, лизинга и застраховането

дето са били прехвърлени 1 937 442 акции на цена 1.17 лв. От “Еврохолд” уточняват, че договорът включва опция за продажба на цялото участие на по-късен етап. Стойността на 100% от компанията е 4.4 млн. лв. В пакет ще бъдат продадени участията на “Еврохолд” в “Етропал”, “Евротест Контрол”, “Изток Плаза”, “Еврохолтелс” и миноритарният дял в “Пластхим”. Общата стойност на сделката е 34 млн. лв., от които 21 млн. лв. за покупка на акциите, а останалите 13 млн. лв. са

дълговете на дружествата.

Тези сделки са част от стратегията на холдинга, която е да се фокусира в трите основни бизнес направления - автомобили, лизинг и застраховки. “Досега много от миноритарните инвеститори се заяждаха, че не сме се концентрирали върху основния си бизнес. Е, сега вече се концентрираме само върху него”, заяви след новината за сключените предварителни договори Асен Христов, председател на надзорния съвет на “Еврохолд”.

Консолидация

След продажбата на производствените предприятия групата ще консолидира само трите подхолдинга - застрахователния “Евроинс Иншурънс Груп”, лизинговия “Евролийз Груп” и “Авто Юнион Груп”. От изнесените отчети на трите дружества става ясно, че “Евроинс” намалява повече от седем пъти загубата си за деветмесечието и от 523 хил. лв. пада до 73 хил. лв. От застрахователната си дейност компанията излиза на печалба от 48 хил. лв.

при над 1.6 млн. лв. загуба миналата година. Намаляние има при премиите, които са паднали със 7% до 49.3 млн. лв. Според доклада за дейността автомобилните полици продължават да заемат най-голям дял в портфейла - общо 77%, като само дялът на “Каско” е 42%. Общо обаче дялът им се е понижил с 2% за година.

При “Авто Юнион Груп” общите приходи са намалели с 82% до 30 хил. лв., а загубата на дружеството се е увеличила от 682 хил. лв.

през 2009 г. до 1.4 млн. лв. в края на септември.

Търговия

След изнесените отчети книгата на “Еврохолд” и “Евроинс” бяха подложени на разпродажба. По позицията на холдинга бяха сключени 43 сделки, в които 97 341 лота смениха собственика си. Цената се понижи с 8.13% до 0.859 лв. за акция. Единична сделка за 800 дяла на “Евроинс” доведе до спад от 3.23% за книгата на застрахователя до 1.35 лв. за акция. □

“Райънеър” извърши първия си редовен полет до Пловдив

Освен редовната линия до Лондон летище Пловдив очаква скоро връзки и с Германия и Испания

Нискотарифната ирландска авиокомпания “Райънеър” извърши вчера първия си редовен полет Лондон - Пловдив - Лондон със самолет Боинг 737 и 143 пътници на борда. Цената на най-евтиния билет беше 33 EUR, но повечето места на борда на самолета са стрували по 39 EUR. По договор “Райънеър” ще извършва полети до Пловдив два пъти седмично. “Преговорите с ирландската авиокомпания продължиха повече от година, но ние успяхме да убедим мениджърите, че сме в състояние да поддържаме условията, които се искат от летищните власти”, каза Дойчин Ангелов

▶ По договор “Райънеър” ще извършва полети до Пловдив два пъти седмично

- изпълнителен директор на “Летище Пловдив” ЕАД. Най-сериозното изискване на авиопревозвача е само

за 30 минути кацналият самолет да бъде напълно обслужен. Това ни отне ед- носедмични тренировки на

целия екип, но сега за половин час сваляме пътниците, разтоварваме багажа, зареждаме машината с керо-

син, качваме пловдивските пасажери и на тридесетата минута двигателите запустят, обясни г-н Ангелов.

Три пъти повече пътници

“Райънеър” ще превози 30 хил. пътници за този сезон, което е половината от очаквания общ брой. С редовните линии до Лондон, а вероятно в близко бъдеще и до Испания и Германия, летище Пловдив излиза от сянката на вечната резерва на столичния аеропорт. През зимата започва и традиционната чартърна програма на летището, като за първи път там ще работят и полски превозвачи освен традиционните руски, английски и германски. “Вече се върнаха големи туроператори като TUI”, каза г-н Ангелов. Прогнозата му е, че общият брой на кацащите и излитащите

пътници от Пловдив ще достигне 60 000 при 22 хил. през миналата година. “В най-добрите си времена сме достигали 100 хил. обслужени пасажери”, отбеляза изпълнителният директор на “Летище Пловдив” ЕАД. Капацитетът на новия терминал обаче е 2 млн. пътници годишно.

Евтино, но не чак толкова

Пътниците от първия полет Лондон - Пловдив бяха предимно млади българи, учещи и работещи в Англия. Те споделяха, че освен цената на билета се доплащат доста солидни суми за електронно чекиране, за багаж, за храна и вода на борда на самолета. Най-високата сума за полета от един пътник е достигнала 67-70 GBP. Самият полет е продължил 3 часа и 10 минути.

Михаил Ванчев

GM разчита да получи 10 млрд. USD от първичното предлагане на акции

Гигантът пуска 24% от собствеността си за продажба

Над 10 млрд. USD планира да набере американският автомобилен гигант General Motors. Това показват предварителните данни за параметрите на първичното публично предлагане на производителя. Вчерта се очакваше GM да подаде проспекта за IPO-то си в щатската Комисия за ценните книжа (SEC).

Оценка

Акциите, които GM ще предложи за продажба, са 365 млн. на брой в ценовия диапазон 26-29 USD, показват данните на вътрешни източници, цитирани от Bloomberg. Това означава, че гигантът планира да набере общо от 9.5 до 10.6 млрд. USD. Ако продажбата е успешна, пазарната капитализация на автопроизводителя може да скочи до тази на Ford Motor Co. (50 млрд. USD) и дори да я надмине, стигайки 60 млрд. USD, прогнозира от GM. За да може обаче американското правителство, което държи 61% от гиганта, да възвърне налетите в гиганта пари на данъкоплатците (общо 49.5 млрд. USD), цената на акциите трябва да се повиши с поне 60% до около 50 USD, изчислява WSJ. Освен обикновените акции GM ще предложи и преференциални книжа за 3 млрд. USD. Ако пък търсенето е достатъчно силно, компанията може да пусне и допълнителна емисия, пише Financial Times.

Собственост

Акциите, които ще бъдат предложени, представляват 24% от собствеността

на производителя. Техни собственици са правителството на САЩ, здравният фонд на американския Синдикат на работниците в автомобилната индустрия и правителствата на Канада и Онтарио. Вашингтон ще намали участието си в гиганта до 43% или 35% чрез продажбата на акции за 7 млрд. USD. Здравният фонд ще се раздели с около 25% от ценните книжа, които притежава, или общо 2

млрд. USD, а Канада - с 20%, или 1 млрд. USD. Планът предвижда и процедура по разделяне на акциите в обращение, при което броят им ще скочи с три до четири пъти (до около 1.5 млрд.), пише WSJ. Идеята е да се понижи пазарната стойност на ценните книжа, за да се привлекат повече инвеститори. В момента най-големите собственици на GM са четирите изброени акционера.

Привличане на инвеститори

Инвестиционните банкери на GM вече се срещнаха с институционални и частни инвеститори от Близкия изток и Азия. В резултат на това поне 5 държавни фонда вероятно ще се включат в IPO-то, пише Bloomberg. Сумата, която може да инвестира, възлиза на 2 млрд. USD. Автомобилната SAIC Motor Corp. също изрази готовност да купи дял в GM. Инвеститорите, ко-

ито се търсят обаче, са от цял свят, категорични са от компанията. Пазарът е в подходящо състояние и те ще се възползват от това, пускатйки IPO-то в глобален план, обясняват анализаторите.

Планове

Консултанти по първичното предлагане са Morgan Stanley, JP Morgan Chase & Co, Bank of America Corp. и Citigroup. Участие ще вземат и Barclays

61

► процента гържи американското правителство в GM заради оказаната финансова помощ по време на кризата

17

► ноември е датата, на която ще бъде определена окончателната цена на акциите на автомобилния производител

► Американският автомобилен гигант GM ще предложи общо 365 млн. ценни книжа, което представлява 24% от капитала

СНИМКИ BLOOMBERG

Plc, Credit Suisse Group AG, Deutsche Bank AG, Goldman Sachs Group Inc, Royal Bank of Canada и UBS AG. От днес започва и роудшоото на компанията в Северна Америка, Европа и Азия, където от гиганта ще представят IPO-то пред инвеститори. Окончателният ценови диапазон ще бъде определен на 17 ноември, а ден по-късно ще започне и реалната търговия с ценните книжа. □

► BBVA иска да присъства на пазарите с най-добър потенциал за растеж, а Турция безспорно е такъв, каза председателят на испанския трезор Франсиско Гонсалес

Испанската банка BBVA купува 25% от турската Garanti

Трезорът ще увеличи капитала си, за да финансира сделката

5.8

► млрд. USD е цената, която испанската банка ще плати за дяловете на Dogus Holding и General Electric

Втората по големина банка в Испания Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA) ще придобие 24.9% от Turkiye Garanti Bankasi срещу 5.8 млрд. USD. BBVA ще купи 6.3% в турската банка от Dogus Holding, като холдингът ще получи 2.06 млрд. USD за дела си. Останалите 18.6% ще бъдат купени от General Electric за 3.78 млрд. USD. Банката смята да увеличи капитала си с 5.06 млрд. EUR (7 млрд. USD), с които да финансира сделката.

Безспорен потенциал

Целта на BBVA е да намали зависимостта си от испанския пазар, който осигурява около половината от печалбата ѝ. За сравнение най-голямата банка в страната - Banco Santander, разчита на Испания само за 22% от резултатите си. Заради рецесията и свития местен

пазар обаче BBVA реши да се насочи към най-бързо развиващата се икономика в Европа. За второто тримесечие на годината Турция отчете 10.3% ръст на БВП на годишна база - ниво, съизмеримо с това на Китай. "BBVA иска да присъства на пазарите с най-добър потенциал за растеж, а Турция безспорно е такъв", каза председателят на испанския трезор Франсиско Гонсалес. Освен в Испания BBVA работи в Латинска Америка и САЩ.

Партньори

В резултат на сделката BBVA и Dogus Holding ще контролират заедно бан-

ката с общ дял от 49.8%. В продължение на пет години всяка от компаниите ще има по четирима представители в борда на турския трезор. Партньорите нямат право да продават дела си в Garanti Bankasi за период от три години, като след това ще са длъжни да предложат акциите първо на другата страна. Турският трезор може да участва в приватизацията на местни банки, както и да предприеме експанзия в Русия и Северна Африка, каза председателят Ферит Сахенк. По думите му специално внимание ще бъде обърнато на застрахователния бизнес и управлението на активи. □

16 ПАЗАРИ

Цени на петрол и петролни продукти

Вид	Борса	Единица	Октомври	Ноември
Суров петрол	NYMEX	USD/б	83,42	83,42
Брент	ICE	USD/б	84,97	84,97
Газов	ICE	USD/т	716,25	716,25
Природен газ	NYMEX	USD/MMBtu	3,96	3,96
Бензин 95	NYMEX	USD/т	750	-
Нафта	NYMEX	USD/т	750	-

Фючърси на агрокултури

Вид	Разновидност	Борса	Единица	Октомври
Пшеница	Soft Red	CBT	USD/m	265,47
Царевица	Yellow	CBT	USD/m	230,96
Ечемик	Feed	ASX	USD/m	232,76
Памук	No.2	NYBOT	USD/m	2849,65
Kaiko		NYBOT	USD/m	2785,00
Kafo	Arabica	NYBOT	USD/m	4398,15
Соя	No.2	ICE	USD/m	455,06
Захар	White	NYSE LIFFE	USD/m	726,00

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса

Спот цени на цветни метали

Вид	Борса	Единица	Цена	Зм.
Мед	LME	USD/т	8339	8360
Калай	LME	USD/т	25920	25950
Олово	LME	USD/т	2472,5	2490
Цинк	LME	USD/т	2446	2462
Алуминий	LME	USD/т	2369	2392
Никел	LME	USD/т	23260	23300
Алуминиева сплав	LME	USD/т	2230	2190

Цени на благородни метали

Вид	Борса	Единица	Купува	Продава
Злато	LME	USD/тр.у.	1353,2	1353,7
Сребро	LME	USD/тр.у.	24,71	24,75
Платина	LME	USD/тр.у.	1711	1715
Паладий	LME	USD/тр.у.	646,5	648
Родий	LME	USD/тр.у.	2270	2270

Източник: Bloomberg

Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 кг; 1 бу. царевица = 25.4016 кг; 1USD = 1 U.S. cent
1бу. овес = 15.4224 кг; 1 бу. = 0.4536 кг; 1 cwt = 50 кг; 1 gal. = 3.785 л; 1MT = 1000 кг

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
Австралийски долар	AUD	1	1,3821
Бразилски реал	BRL	10	8,43030
Канадски долар	CAD	1	1,37185
Швейцарски франк	CHF	1	1,46449
Китайски ренминби юан	CNY	10	2,12124
Чешка корона	CZK	100	7,98200
Датска корона	DKK	10	2,62242
Естонска корона	EER	10	1,25000
Британска лира	GBP	1	2,21749
Хонконгски долар	HKD	10	1,81762
Хърватска куна	HRK	10	2,66753
Унгарски форинт	HUF	1000	7,09714
Индонезийска рупия	IDR	10000	1,57856
Исландска корона	ISK	100	3,38016
Японска йена	JPY	100	1,37313
Южнокорейски вон	KRW	100	1,73713
Литовски литас	LTL	1000	1,24892
Латвийски лат	LVL	10	5,66448
Мексиканско песо	MXN	1	2,75663
Малайзийски рингит	MYR	10	1,3213
Норвежка корона	NOK	10	4,52037
Новозеландски долар	NZD	10	2,39729
Филипинско песо	PHP	10	1,05783
Полска злота	PLN	100	3,25164
Нова румънска лея	RON	10	4,39384
Руска рубла	RUB	10	4,54126
Шведска корона	SEK	100	4,58093
Сингапурски долар	SGD	10	2,10045
Словашка брата	SKK	10	1,07961
Тайландски бат	THB	100	4,71485
Нова турска лира	TRY	10	9,87244
Щатски долар	USD	1	1,41103
Южноафрикански ранд	ZAR	10	2,03140

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 30.11.2010.

Курсове на чуждестранни валути

Валута	Код	За	Стойност	Разлика
Currency	Code	For	Rate	Difference
ЕВРО	EUR	1	1,96	0
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,39493	0,00723
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,19230	-0,06328
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,38046	-0,00078
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,42077	-0,00103
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,08938	-0,00634
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	7,98298	0,01074
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,62302	0,00017
ЕСТОНСКА КРОНА	EER	10	1,25000	0,00000
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,23549	-0,02102
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,79995	-0,01173
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,66317	0,00105
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,22375	0,00000
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,56326	-0,01087
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,14594	-0,01438
ИСЛАНДСКА КРОНА	ISK			0,00000
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,72807	-0,01914
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,25394	-0,00249
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,66448	0,00000
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,75585	0,00000
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,13435	-0,00308
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,52110	-0,02037
НОРВЕЖКА КРОНА	NOK	10	2,38429	-0,01683
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,07735	-0,00143
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,26805	-0,00591
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,94546	0,01906
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,56117	-0,00586
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,53205	-0,02707
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,09785	-0,01052
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,08314	-0,00410
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,68193	-0,02071
НОВА ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	9,86299	0,02085
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,39523	-0,00921
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	2,00721	0,00113
ЗЛАТО (ТРОЙ УНЦИЯ)	XAU	1	1900,69000	-7,35000

Обмени курсове на чуждестранни валути към лева за 3.11.2010 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Тип	Валута	Емисионна стойност за поръчки подадени до 15.00 ч. на 28.10.2010 г.				Цена при обратно изкупуване
		До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	
консервативен	USD	158,35	157,58	156,81	156,42	154,49
консервативен	EUR	12,00	11,94	11,89	11,86	11,71
консервативен	EUR	84,66	84,24	83,83	83,42	82,19
балансиран	EUR	101,56	101,07	100,57	100,08	98,60
балансиран	EUR	771,90	768,16	764,41	760,66	749,42
високодоходен	EUR	177,61	176,76	175,92	175,07	169,15
високодоходен	EUR	79,66	79,28	78,90	78,52	76,60
високодоходен	EUR	155,91	155,16	154,41	153,66	149,91
високодоходен	EUR	313,39	311,90	310,41	308,92	298,47
високодоходен	EUR	205,99	205,01	204,03	203,05	196,18
високодоходен	EUR	242,75	241,59	240,44	239,28	231,19
високодоходен	EUR	83,30	82,90	82,50	82,11	79,33
консервативен	EUR	240,87	239,72	238,58	237,43	229,40

Нетната стойност на активите на дял е равна на цената на обратното изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовите може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси www.rwm.at и www.ram.bg

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. ст/сп	ЦМ	Доходност и Risk				
				От началото на годината (не се ангажира)	Стандартно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. прераз. (ангажиран)	Начало на публ. прераз.
Авора Капитал АД	Смесен - балансиран	4.8329	4.8329	-6,14%	15,15%	-10,20%	-22,99%	21.01.2008
Авора Кепитъл - глобал commodity fund	фонд в акции	7.0065	7.0065	-1,09%	14,06%	-2,06%	-12,02%	23.01.2008
Авора Кепитъл Югоизточна Европа	Смесен - консервативен	10.1607	10.1607	0,0000	0,00%	1,31%	1,44%	23.09.2009
Актив Асет Менеджмънт АД	фонд в акции	2.1218	2.1218	-14,87%	28,56%	-18,70%	-57,27%	12.11.2007
Актива Балансиран	Смесен - балансиран	2.4939	2.4939	-16,16%	25,14%	-19,60%	-51,15%	12.11.2007
Астра Асет Менеджмънт АД	фонд на паричен пазар	11.3670	11.3673	-5,76%	0,12%	7,02%	6,36%	06.10.2008
Астра Кеш	Смесен - балансиран	10.6979	10.6447	-0,61%	3,65%	-1,49%	3,10%	06.10.2008
Астра Плюс	фонд в акции	9.7584	9.7099	-5,55%	8,62%	-7,44%	-1,43%	06.10.2008
БенчМарк Асет Менеджмънт АД	Смесен - балансиран	13.1428	13.0127	-3,05%	5,27%	-3,74%	5,53%	14.12.2005
БенчМарк Фонд 1 Акции и Облигации	фонд в акции	7.6454	7.5697	-9,63%	10,26%	-14,58%	-5,27%	01.03.2006
БенчМарк Фонд 2 Акции	фонд в акции	4.3627	4.3195	-26,20%	11,70%	-26,00%	-17,53%	21.06.2006
БенчМарк Фонд 3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	7.6019	7.3805	-8,81%	11,63%	-2,79%	-10,48%	05.02.2008
БенчМарк Фонд 4 Енергетика	фонд в акции	11.2586	10.9307	-6,52%	12,48%	9,50%	3,30%	05.02.2008
БенчМарк Фонд 5 ЦИЕ	фонд на паричен пазар	12.1397	12.1397	7,01%	0,17%	8,51%	8,34%	03.06.2008
Болкан Капитал Менеджмънт АД	Смесен - балансиран	82.5359	82.2470	-0,48%	1,46%	-1,01%	-4,42%	20.11.2006
БСКМ Балансиран Капитал	фонд в акции	47.9791	47.7392	-7,55%	2,74%	-9,92%	-13,17%	20.11.2006
БСР Европа	фонд в акции	63.3024	62.9859	-8,18%	4,83%	-5,73%	-11,90%	03.10.2007
БСР Балкани	фонд в акции	96.0890	94.6584	-7,10%	3,30%	-8,80%	-1,26%	04.01.2007
Варчев Менеджмънт Компани ЕАД	Смесен - балансиран	77.5365	76.3821	-7,08%	2,43%	-8,51%	-7,72%	25.06.2007
Варчев високодоходен фонд	фонд в акции	1.31866	1.31602	5,49%	0,72%	6,57%	5,75%	01.12.2005
ДСК Управление на активи АД	Смесен - балансиран	1.07536	1.06892	-0,37%	4,34%	-1,26%	1,42%	01.12.2005
ДСК Стандарт	фонд в акции	0.74095	0.72994	-5,21%	8,91%	-7,95%	-6,41%	01.03.2006
ДСК Балкани	Смесен - консервативен	0.74215	0.7377	-1,17%	2,55%	2,01%	-10,70%	07.03.2008
ДСК Евро Актив	Смесен - консервативен	1.05215	1.04900	2,56%	0,40%	3,57%	3,32%	07.05.2009
Елана Фонд Менеджмънт АД	Смесен - балансиран	97.7341	96.767	-5,34%	6,36%	-8,22%	-0,57%	07.12.2005
Елана Балансиран Евро Фонд	Смесен - балансиран	102.5818	101.5610	-6,98%	5,19%	-10,26%	0,44%	06.03.2006
Елана Балансиран Доларов Фонд	фонд в акции	81.1381	80.3643	-9,07%	9,52%	-11,37%	-2,33%	20.06.2005
Елана Високодоходен Фонд	фонд на паричен пазар	123.3387	123.3387	7,36%	0,47%	8,15%	7,22%	31.10.2007
Елана Фонд Паричен Пазар	фонд в акции	93.8011	93.4263	-3,90%	2,27%	1,49%	-2,34%	01.02.2008
Елана Долар Фонд	фонд в акции	107.1826	107.0755	-1,06%	4,55%	0,67%	5,16%	01.07.2009
Еврофонд	Смесен - балансиран	4.7780	4.7494	-2,84%	8,09%	-4,12%	4,79%	08.07.1999
Златен Лев Капитал АД	фонд в акции	0.8921	0.8877	-0,88%	13,77%	-18,27%	-8,36%	01.06.2009
Златен Лев Индекс 30	Смесен - балансиран	0.8855	0.8811	-5,00%	13,77%	-18,27%	-8,36%	01.06.2009
Капитал Асет Менеджмънт АД	фонд на паричен пазар</							

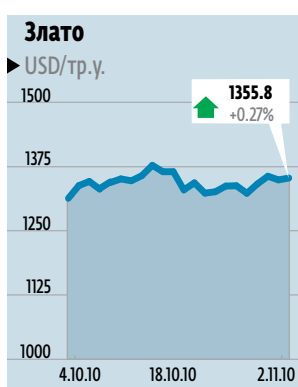

Индекс на деня

1.15

► процента се повиши британският индекс FTSE 100 и достигна 5759.94 пункта

По време на борсовата сесия във вторник измерителят добави 20 пункта към стойността си. Причина за доброто представяне на европейските индекси беше увеличеното производство в САЩ

Цената на златото отбеляза повишение и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 1355.8 USD/тр. у. Голяма помощ на цената даде доларът, който загуби 0.24% срещу еврото

Стока на деня

0.57

► процента загуби пшеницата на борсата в Чикаго и достигна 256.5 USD/m

На последната борсова сесия зърното загуби 6 USD от стойността си. Основна причина за това стана желанието на инвеститорите да заложат на по-високорискови активи

Ограниченият износ от Индия оскъпи захарта

Цената на нерафинираната захар поскъпна до 29-годишен рекорд заради опасенията на инвеститорите, че сухото време в Бразилия ще свие още повече износа на суровината. Допълнително към притесненията за задълбочаване на дефицита (предлагането е недостатъчно) се добавя и обявеното от Индия решение да ограничат експорта на захар. Целта на правителството е да се повишат запасите в страната.

През първата половина на октомври добивът в централната част на Бразилия е паднал с 30% спрямо година по-рано. Това показват данни на Бразилската асоциация на захарната промишленост (UNICA). Самото поскъпване на суровината започна преди шест месеца, когато големите производители на захар Бразилия, Русия, Китай и Пакистан бяха застигнати от тежки климатични промени. За периода от май досега цената на суровата

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

На борсата в Ню Йорк цената на нерафинираната захар с доставка през март се покачи до 668 USD/т, което е увеличение от 2.9%

захар се удвои и от 330 USD/т в началото на май в момента тя превишава 660 USD/т.

Според Майкъл Мак-дугъл, старши вице-президент на Newedge, цената на захарта ще продължи да се повишава. По негови оценки до март догодина тя ще се

качи до 770 USD/т. Пред Bloomberg той прогнозира, че можем да станем свидетели и на по-високи цени. Всичко в момента зависи от индийското правителство, което трябва да обяви официално до каква степен ще ограничи износа.

Новата реколта от захарно цвекло в Индия се очаква да бъде една от най-добрите през последните няколко години. По изчисления на правителството ще бъдат произведени 25 млн. т нерафинирана захар. От Rabobank International обаче посочват, че в момента запасите в Индия, втори по големина производител след Бразилия, са паднали до 4 млн. т, докато приемливите за страната нива са около 10 млн. т.

Решението на Индия и климатичните проблеми в Бразилия принудиха френската банка Societe Generale SA да коригира очакванията си за цената на рафинираната

► След Пакистан, Русия и Китай и Бразилия също ще произведе по-малко захар от прегварителните очаквания

СНИМКА BLOOMBERG

и нерафинираната захар. За следващите четири месеца анализаторите на френската банка очакват цената на нерафинираната захар да бъде 645 USD/т, след като предишната

прогноза на 17 септември беше за 375 USD/т. За бялата захар очакванията са, че тя ще поскъпне до 744 USD/т от 515 USD/т през септември. На борсата в Ню Йорк

цената на нерафинираната захар с доставка през март се покачи до 668 USD/т, което е увеличение от 2.9%. При бялата захар поскъпването достигна 2.5% до 753.3 USD/т. □

Цената на петрола прескочи 83 USD/б

Цената на петрола продължи да расте и вчера, като успя да премине границата от 83 USD/б. Причината за поскъпването на черното злато е започналата вчера двудневна среща на ръководителите на Фед. След приключването й инвеститорите ще имат яснота какъв ще е размерът на средствата, които централната банка ще инжектира на финансовите пазари.

Много важна за цената на петрола се оказва и новината за индустриалното производство през октомври в САЩ. По данни на Институт за управление на доставките (ISM) този показател се е увеличил с най-бързите си темпове за последните четири месеца.

Продължаващите стачки във Франция също подкрепиха позитивния тренд на петрола. Около 90% от рафинериите в страната са затворени заради стачкуващите

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

На борсата в Ню Йорк цената на суровия петрол с доставка през декември се повиши до 83.80 USD/б, което е увеличение с 1.02%

работници. За да успее да задоволи вътрешното потребление, държавата е изправена пред нуждата да внесе все повече гориво.

На борсата в Ню Йорк цената на суровия петрол с доставка през декември се повиши до 83.80 USD/б, което е увеличение с 1.02%. При сорта Брент поскъпването достигна 85.29 USD/б, или дневен ръст от 0.79%. □

SOCIETE GENERALE ЕКСПРЕСБАНК

SGAM Фонд – подфондове предлагани в България	Валута	Емисионна стойност за дата 2.11.2010 г.				Цена при обратно изкупуване (нетна стойност на акциите на единица) за дата 2.11.2010 г.		
		Клас А – до 25000 EUR/USD	Клас А – над 25000 EUR/USD*	Клас В	Клас Р	Клас А	Клас В	Клас Р
SGAM ФОНД "КИТАЙСКИ АКЦИИ"	USD	25,6769	25,5534	4055,9367	406,3857	24,6893	4 015,7789	398,4174
SGAM ФОНД "АКЦИИ ОТ ИЗТОЧНА ЕВРОПА"	EUR	28,2568	28,1210	3005,1446	102,0000	27,17	2975,39	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЕВРОЗОНА СТОЙНОСТ"	EUR	111,8550	111,3173	1162,6848	84,7730	107,55	1151,17	83,11
SGAM ФОНД "АКЦИИ ГЛОБАЛНА ЕНЕРГИЯ"	USD	18,1026	18,0155	1500,2843	92,5907	17,41	1485,43	90,78
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЗЛАТНИ МИНИ"	USD	39,6772	39,4865	4083,4312	105,0592	38,15	4043	103
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ ЕВРОПЕЙСКИ КОМПАНИИ"	EUR	29,9829	29,8387	934,7547	87,8840	28,83	925,5	86,16
SGAM ФОНД "ГЛОБАЛНИ АКЦИИ"	USD	30,5675	30,4205	1420,7739	102,0000	29,39	1406,71	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ АМЕРИКАНСКИ КОМПАНИИ"	USD	25,1906	25,0695	1355,1776	139,5075	24,22	1341,76	136,77
SGAM ФОНД "ЕВРОПЕЙСКИ ОБЛИГАЦИИ"	EUR	41,9311	41,7266	1483,5086	0,0000	40,91	1476,13	0
SGAM ФОНД "СВЕТОВНИ ОБЛИГАЦИИ"	USD	46,2274	46,0019	1860,0881	0,0000	45,1	1850,83	0
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ШАТСКИ ДОЛАРИ)"	USD	не се предлага	15,9485	1226,6489	не се предлага	15,87	1220,55	не се предлага
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ЕВРО)"	EUR	не се предлага	27,6237	1231,0046	не се предлага	27,49	1224,88	не се предлага
SGAM ФОНД "ИНДИЙСКИ АКЦИИ"		158,7284	157,9541	1657,6735	160,0044	154,86	1649,43	158,42
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЛАТИНСКА АМЕРИКА"		130,3458	129,7099	1194,6234	0,0000	127,17	1188,68	0

Обявените цени са в дадената валута и са валидни за поръчки, подадени през преходния работен ден до 11:30 ч. Поръчки, подадени след 11:30 ч. се считат за направени на следващия работен ден. Мин. сума за първоначална инвестиция в SGAM Фонд "Паричен пазар - шатски долари" и SGAM Фонд "Паричен пазар - евро" клас А е 100 000 EUR/USD.

0800 18 888
http://www.sgeb.bg

18 ТЕНДЕНЦИИ

Злоупотребите с европари в ЕС са се удвоили до 1.3 млрд. EUR

Около 2/3 от измамите са основно в шест държави, сред които попада и България

Злоупотребите с европейски средства в целия ЕС през 2009 г. се увеличават почти двойно до 1.3 млрд. EUR. Това съобщава електронното издание theparliament.com, цитирайки нов доклад на Еврокомисията. Сред най-фрпирани случаи за злоупотреби са субсидии за несъществуваща оловна градина с лимониви и портокалови дръвчета в италианския о-в Сицилия и превеждането на помощи на животновъди за несъ-

ществуващи говеда. Конкретен пример от България не е цитиран, но изданието коментира, че около 2/3 от злоупотребите през 2009 г. са свързани с шест държави, сред които и България. Останалите са Румъния, Гърция, Италия, Полша и Испания.

Слабости

Според доклада "Борба с измамите" нередностите в Общата селскостопанска политика, за която се отпуска около половината от бюджета на Европейския съюз (ЕС), възлизат на 1.2 млрд. EUR. Това е с 23% повече на годишна база. Оказва се обаче, че през 2009 г. най-много злоупотреби са свързани

със средствата, отпускани във връзка с политиката на сближаване, която е насочена към най-бедните държави в рамките на общността. За изпълнението й се задела около 1/3 от общия бюджет на ЕС. В тази област има подозрения за измами и нередности в размер на 1.2 млрд. EUR, което е ръст от 109%. Изчисленията показват, че на всеки пет евро, които се отпускат под формата на субсидии, едно е било източено от корумпирани чиновници.

Коментари

Това, което възмуцава наблюдателите, е, че все пак евросубсидиите идват от бюджета на ЕС, а щом

средствата не се изразходват по правилния начин, защо изобщо е нужно да се увеличава бюджетът на общността. Европейските лидери преди дни гласуваха догодина да увеличат бюджета на ЕС с 2.9%, и то във времена, когато всички държави прилагат строг режим на икономии.

"Фактът, че европейските средства, които са обект на измами, се увеличават, е шокиращ сам по себе си. Но това прави исканията на членовете на комисията и парламента за по-голям бюджет на ЕС още по-възмутителни", коментира Стивън Бут, представител на мозъчния тръст "Отворена Европа".

► Понякога евросубсидиите отиват и за несъществуващи говеда или насаждения

Корпоративни съобщения и обяви на държавни институции

Съветът на директорите на ИД "Ти Би Ай Евробонг" АД на основание чл. 191, ал. 4 от Закона за публично предлагане на ценни книжа съобщава на всички заинтересовани лица, че на 29.10.2010 г. е представил в Комисията за финансов надзор и "БФБ-София" АД междинен отчет към 30.09.2010г. на ИД "Ти Би Ай Евробонг" АД.
Всеки желаещ да се запознае със съдържанието на междинния отчет може да направи това всеки работен ден от 8.30 до 17.30 часа на адреса за кореспонденция на дружеството – град София, ул. "Тинтява" №13Б, вх. А, ет.1, считано от датата на публикуване на това съобщение.

Съветът на директорите на ИД "ЕЛАНА Високородожен Фонд" АД на основание чл. 191 от Закона за публично предлагане на ценни книжа, съобщава на всички заинтересовани лица, че е предоставил пред КФН и БФБ, Тримесечен финансов отчет на Дружеството и допълнителна информация към отчета към 31.10.2010 г. на Дружеството. Всеки желаещ да се запознае със съдържанието на отчета може да направи това всеки работен ден от 8:30 до 16:00 часа, на адреса за кореспонденция - гр. София, бул. България 49, Бизнес център "Витоша", ет.б-7, както и в инвестиционния център на ЕЛАНА на ул. „Г.С.Раковски“ № 96.

"ПЕНСИОННО ОСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО – БЪДЕЩЕ" АД

Пенсионно осигурително дружество - Бъдеще АД обявява стойност на един дял за последния ден на месец октомври 2010 г. както следва:

ППФ - 1.21986
УПФ - 1.25950
ДПФ - 0.90003

ING ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

На основание чл.22, ал.2 на Наредба № 9/19.11.2004 г., Съветът на директорите на "Ай Ен Джи Пенсионноосигурително дружество" ЕАД обявява стойностите за дяловете на пенсионните фондове, управлявани от дружеството, валидни за дата 29.10.2010 г., както следва:

"Ай Ен Джи Универсален пенсионен фонд" **1.29067**
"Ай Ен Джи Професионален пенсионен фонд" **1.29651**
"Ай Ен Джи Доброволен пенсионен фонд" **1.27397**

"ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ" АД

На основание чл. 22, ал.2 от Наредба № 9/19.11.2003 на КФН, "ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ" АД обявява стойностите на един дял, валидни за последния работен ден на месец ОКТОМВРИ на 2010 г., на пенсионните фондове, управлявани от Дружеството, както следва:

за ППФ "Пенсионноосигурителен институт" - **1.10420 лв.**
за УПФ "Пенсионноосигурителен институт" - **1.13269 лв.**
за ДПФ "Пенсионноосигурителен институт" - **1.09623 лв.**

София, бул. Черни връх № 51 Д, тел. 80 55 308, факс 80 55 308
e-mail: head@pensionins.com; web site: pensionins.com

Съветът на директорите на УД "Елана Фонд Мениджмънт" АД уведомява притежателите на дялове и инвеститорите, че в изпълнение на чл. 191 от Закона за публично предлагане на ценни книжа, е предоставило пред КФН и БФБ Тримесечен финансов отчет на ДФ "Елана Балансиран Евро Фонд" и допълнителна информация към отчета към 31.10.2010 г., Тримесечен финансов отчет на ДФ "Елана Балансиран \$ Фонд" и допълнителна информация към отчета към 31.10.2010 г., Тримесечен финансов отчет на ДФ "Елана Фонд Парижен Пазар" и допълнителна информация към отчета към 31.10.2010 г., Тримесечен финансов отчет на ДФ "Елана Долар Фонд" и допълнителна информация към отчета към 31.10.2010 г., както и Тримесечен финансов отчет на ДФ "Елана Евробонг" и допълнителна информация към отчета към 31.10.2010 г. Всеки желаещ да се запознае със съдържанието на отчетите може да направи това всеки работен ден от 8:30 до 16:00 часа, на адреса за кореспонденция - гр. София, бул. България 49, Бизнес център "Витоша", ет.б-7, както и в инвестиционния център на ЕЛАНА на ул. „Г.С.Раковски" № 96.

Allianz

На основание чл.22, ал. 2 от "Наредба № 9/19.11.2003г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за ДПО и на ПОД, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партиди", Ръководството на Пенсионноосигурително дружество "АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ" АД съобщава, че стойността на 1 дял, валидна за 29.10.2010 г. е както следва:

за ДПФ "Алианц България" - **1.18000 лв.**
за ЗППФ "Алианц България" – **1.15215 лв.**
за ЗУПФ "Алианц България" – **1.17918 лв.**

ТОПЛИНА Пенсионно Осигурително Дружество

Стойности на дяловете на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, управлявани от ПОД „Топлина“ АД за 29.10.2010 г.

Фонд	Стойност на 1 дял
Универсален пенсионен фонд „Топлина“	1.08728 лв.
Професионален пенсионен фонд „Топлина“	1.08125 лв.
Доброволен пенсионен фонд „Топлина“	0.99433 лв.

Пари **КОРПОРАТИВНИ СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ**

Търгове, конкурси, Корпоративни промени, Покани за обществени поръчки, Търгови предложения
Изменения по наредби, Процедури по приватизация, Уведомления и други обяви от частната и държавната сфера

Цена за публикация: 0.66 лв./колон мм/ без ДДС

Срок за подаване на заявки: до 11 ч. в деня преди публикация

За допълнителна информация и заявки: тел.02/4395 853, e-mail: reklama@pari.bg

Съветът на директорите на УД "Ти Би Ай Асет Мениджмънт" ЕАД на основание чл. 191, ал.4 от Закона за публично предлагане на ценни книжа съобщава на всички заинтересовани лица, че на 29.10.2010г. е представил в Комисията за финансов надзор и "БФБ – София" АД междинни отчети към 30.09.2010г. на: 1. ДФ „Ти Би Ай Динамик“, 2. ДФ „Ти Би Ай Комфорт“, 3. ДФ „Ти Би Ай Хармония“ и ДФ „Ти Би Ай Съкровище“. Всеки желаещ да се запознае със съдържанието на междинните отчети може да направи това всеки работен ден от 8.30 до 17.30 часа на адреса за кореспонденция на УД „Ти Би Ай Асет Мениджмънт“ ЕАД – град София, ул. „Тинтява“ 13Б, вх. А, ет.1, считано от датата на публикуване на това съобщение.

СЪГЛАСИЕ ПЕНСИОННО ОСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ АД

На основание чл. 22, ал. 2 от Наредба № 9 /19.11.2003 г. ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ "Съгласие" АД уведомява осигурените лица, че стойността на един дял в управляваните от Компанията пенсионни фондове, валидна за 29.10.2010 г., е както следва:

За ДПФ "Съгласие" – 1.23633 лв.
За ППФ "Съгласие" – 1.28165 лв.
За УПФ "Съгласие" – 1.31274 лв.

ДСК-Родина Пенсионно Осигурителна Компания

Стойности на дяловете на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, управлявани от ПЕНСИОННО ОСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ "ДСК РОДИНА" АД, валидни за 29 октомври 2010г.

Професионален Пенсионен Фонд: **1.24375 за един дял**
Универсален Пенсионен Фонд: **1.29231 за един дял**
Доброволен Пенсионен Фонд: **1.27170 за един дял**
ДПФ по професионални схеми: **1.08649 за един дял**

ЦКБ СИЛА пенсионноосигурително акционерно дружество

ПОАД „ЦКБ-СИЛА“, в изпълнение на чл. 22 ал.2 от Наредба 9 на КФН, обявява стойностите на един дял, валидни за последния работен ден на месец Октомври 2010г. на пенсионните фондове, управлявани от Дружеството, както следва:

ДПФ- 1.2284
УПФ- 1.38389
ППФ- 1.35677

София, ул. Стефан Караджа 2, тел. 02/981 17 74, клиентски център 0900 32 333 (0.22 лв./мин.-с ДДС)
www.ccb-sila.eu, e-mail: office@ccb-sila.com

НЯМА ЛИ ЗАПЛАТА, НЕ СЕ ДЪЛЖАТ ОСИГУРОВКИ

Кога управителите на фирми трябва да плащат осигурителни вноски

Ситуация:

Учредено е юридическо лице с нестопанска цел. Сдружението се представя от управителен съвет, състоящ се от председател и двама членове. Управителният съвет не е гласувал възнаграждение на председателя.

Казус:

Дължат ли се задължителни осигурителни вноски и данъци, след като председателят осъществява дейността си без гласувано възнаграждение?

Решение:

Лицата, упражняващи трудова дейност и получаващи доходи за социално осигуряване по договори за управление и контрол, за участие в управителни и контролни органи на юридически лица, които не са търговски дружества (фондации, партии, сдружения с нестопанска цел и др.), се осигуряват за всички осигурени социални рискове по реда на чл. 4, ал. 1, т. 8 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Задължителните осигурителни вноски за лицата по чл. 4, ал. 1, т. 8 от КСО се дължат върху получените или начислените, но неизплатени брутни месечни възнаграждения, както и върху неначислени месечни възнаграждения, но върху

не по-малко от минималния осигурителен доход по основни икономически дейности и квалификационни групи професии и върху не повече от максималния месечен размер на осигурителния доход, определен със Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване (ЗБДОО) за съответната година (чл. 6, ал. 3 от КСО). Здравното осигуряване на лицата по чл. 4, ал. 1, т. 8 от ЗЗО се извършва по реда на чл. 40, ал. 1, т. 1 от ЗЗО - на база дохода, върху който се внасят осигурителни вноски.

Неначислените възнаграждения са дължими възнаграждения, които не са начислени, с други думи, не са отразени по съответния начин в счетоводството на задълженото лице съгласно изискванията на основните принципи за текущо начисляване и съпоставимост на приходите и разходите, заложенни в чл. 4, ал. 1 от Закона за счетоводството.

В конкретния случай осигурителни вноски, както и здравни вноски не следва да се внасят по договора за възлагане на управлението, сключен с председателя на УС на сдружението, при положение че в устава, съответно в решение на общото събрание или на управителния съвет, няма определено възнаграждение на предсе-

дателя на сдружението.

Ако впоследствие в договора за управление или в някой от гореспоменатите актове се предвиди клауза за изплащане на възнаграждение на председателя на УС, дори същото да не е начислено и изплатено, върху определеното възнаграждение, но върху не по-малко от минималния осигурителен доход следва да се начисляват и внасят осигурителни вноски при съблюдаване на максималния размер на месечния осигурителен доход.

Кои доходи се облагат

По смисъла на чл. 2 от ЗДДФЛ обект на облагане с данък са доходите на местните и чуждестранните физически лица. На основание чл. 12, ал. 1 от ЗДДФЛ облагаеми по този закон са доходите от всички източници, придобити от данъчно задълженото лице през течение на годината, с изключение на доходите, които са необлагаеми по силата на закон.

Доходът се смята за придобит на датата на:

1. плащането - при плащане в брой;
2. заверяване на сметката на получателя на дохода или получаване на чека - при безналично плащане. Доходът се смята за придобит от физическото лице и когато по негово нареждане или по споразумение между него и платеца плащането или престацията са получени от третото лице.

Следователно при положение че на председателя няма изплатено възнаграждение и/или друго плащане в пари и/или натура, следва, че сдружението няма задължение за удържане на данък по ЗДДФЛ. **П**

КАК СЕ ОБЛАГАТ ДОХОДИТЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРОИЗВОДИТЕЛИ

Регистриран съм по ЗДДС като физическо лице - земеделски производител, и вода счетоводство. За продадена непреработена земеделска продукция, фактурирана на 14.07.2009 г., отчетена като приход по счетоводна сметка от група 70, част от плащането е получено от клиента през 2010 г. Следва ли върху тази сума (получена през 2010 г.) да се правят авансови вноски по чл. 43 от ЗДДФЛ и в коя данъчна декларация да се декларира - за 2009 или за 2010 г.?

Съгласно чл. 13, ал. 3 от Закона за данъците върху доходите на физически лица (ЗДДФЛ) в редакцията на закона до 31.12.2009 г. не се облагат с данък доходите от дейността на физическите лица, регистрирани като земеделски и тютюнопроизводители за производство на непреработена растителна и животинска продукция. Независимо от това на основание чл. 50, ал. 1, т. 2 от с. з. (действаща за доходи през 2009 г.) придобитите през годината доходи се декларират задължително с подаване на годишна данъчна декларация. С изменението и допълнението на ЗДДФЛ от 1.01.2010 г. се отмени нормата на чл. 13, ал. 3 от същия и доходите от дейността на физическите лица, регистрирани като тютюнопроизводители и земеделски производители, за производство на непреработени продукти от селско стопанство с

изключение на доходите от производство на декоративна растителност са облагаеми с данък, като облагаемият доход е разликата между придобития доход и 60 на сто нормативни разходи (чл. 29, т. 1 от ЗДДФЛ). Законодателят не е регламентирал специален преходен режим във връзка с влизането в сила на променената разпоредба. Предвид това за доходите, получени през 2010 г., облагането следва да е съобразено с цитираното изменение в закона. В тази връзка следва да се поясни, че при определяне на датата на придобиване на дохода е приложима общата норма на чл. 11, ал. 1 от ЗДДФЛ, според която доходът се смята за придобит на датата на: -плащането - при плащане в брой; -заверяване на сметката на получателя на дохода или получаването на чека - при

безналично плащане; -получаването на престацията - за непаричен доход.

Лице, придобило доход от стопанска дейност по чл. 29, дължи авансово данък върху разликата между облагаемия доход и вноските, които самоосигуряващото се лице е задължено да прави за своя сметка за месеците на тримесечието, през което е придобил облагаемият доход.

Следователно доходите, получени през 2009 г., независимо че са необлагаеми, се декларират с годишна данъчна декларация, която се подава до 30 април 2010 г. (чл. 53, ал. 1 от ЗДДФЛ). Придобитите през 2010 г. доходи са облагаеми с данък и ще се декларират с ГДД по чл. 50, ал. 1 до 30 април 2011 г. (чл. 53, ал. 1 от ЗДДФЛ).

Плащането на наем или рента за земеделска земя в натура е специфичен случай на доставка (бартер), уредена в чл. 130 от ЗДДС. Съответно в счетоводството на земеделски производител, регистриран по ЗДДС, тази доставка формира приход от продажба на продукция по сметка от група 70. Облагаем ли е този приход през 2010 г. и следва ли да се посочи в данъчната декларация като доход от продажба на продукция?

Обект на облагане с данък са получените доходи (чл. 2 от ЗДДФЛ). А на основание чл. 12, ал. 1 от ЗДДФЛ облагаеми по този закон са

доходите от всички източници, придобити от данъчно задълженото лице през данъчната година, с изключение на необлагаемите по

силата на закон. Следователно облагаем е и приходът от продажба на продукцията на собствениците на земеделска земя.

Субсидиите по СЕПП за единица площ, които получавам като земеделски производител - физическо лице, считат ли се за облагаем доход по действащия през 2010 г. ЗДДФЛ?

Законът за данъците върху доходите на физическите лица не регламентира получените субсидии по СЕПП за единица площ като отделен източник на доход на физическите лица - земеделски производители, респективно за тях не се прилага специално данъчно третиране, поради което същите следва да се разглеждат в

контекста на общите правила за облагане и деклариране на доходите. По смисъла на чл. 2 от ЗДДФЛ обект на облагане с данък са доходите на местните и чуждестранните физически лица независимо от източника на получаването им, т. е. в това число попадат и субсидиите. Както се изясни по-горе,

облагаеми по този закон са доходите от всички източници, придобити от данъчно задълженото лице през течение на годината, с изключение на доходите, които са необлагаеми по силата на закон (чл. 12, ал. 1 от ЗДДФЛ). Получените от вас субсидии се третират за данъчни цели като облагаем доход.

ЕТ не ползва нормативно признати разходи за доходи от наем

Ситуация:

Двама съпрузи притежават имот като физически лица, който е придобит по време на брака. Имотът се отдава под наем на фирма като физически лица. В качеството си на ЕТ отдават под наем недвижим имот, собственост на ЕТ. Доходите на всеки един от съпрузите надвишават 50 хил. лв. за 12 последователни месеца. Помещението, собственост на ЕТ, се отдава под наем за 300 лв. на месец.

Казуси:

1. Подлежат ли на облагане сделки с други имоти, които не носят доходи и няма да носят такива?

2. Може ли физическото лице да си приспадне от годишната данъчна основа сума, с която ЕТ е закупил право на строеж?

3. Подлежи ли на приспадане ДДС (внесен след ревизия) от облагаемия годишен доход?

4. От коя сума се приспадат 10% необходимо присъщи разходи - преди приспадане на ДДС или след приспадане на ДДС?

5. ЕТ не осъществява дейност, но има доходи от отдаване под наем на помещение, който е по-висок от прага за осигуряване на самоосигуряващите се лица. Върху коя сума следва да се начислят социални и здравни осигуровки?

Решения:

С ДДС се облага всяка възмездна облагаема доставка на стока или услуга. Наличието на доставка на стока или услуга е необходимо условие, за да се приложи механизмът на ДДС, респективно законът, който го урежда - ЗДДС.

Облагаема доставка е всяка доставка на стока или услуга по смисъла на чл. 6 и 9, когато е извършена от данъчно задължено лице по този закон и е с място на изпълнение на територията на страната, както и доставката, облагаема с нулева ставка, извършена от данъчно задължено лице, освен в случаите, в които този закон предвижда друго.

Стоката е всяка движима и недвижимата вещ, включително електрическа енергия, газ, вода, топлинна или хладилна енергия и други подобни, както и стандартният софтуер с изключение на парите в обращение и чуждестранната валута, използвани като платежно средство (чл. 5, ал. 1 и ал. 2 от ЗДДС).

Доставка на стока е прехвърлянето на правото на собственост или друго вещно право върху стоката съгласно разпоредбата на чл. 6, ал. 1 от ЗДДС. В ал. 2 и ал. 3 от същата правна норма са посочени случаите, които са приравнени на

доставка на стока.

Що е то услуга

Услуга по смисъла на чл. 8 от ЗДДС е всичко, което има стойност и е различно от стока, от парите в обращение и от чуждестранната валута, използвани като платежно средство. Доставка на услуга е всяко извършване на услуга съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 1 от ЗДДС, като в ал. 2 и ал. 3 от същата правна норма са посочени случаите, които са приравнени на доставка на услуга.

При условие, че извършват облагаеми доставки на стоки или услуги по смисъла на чл. 12 от ЗДДС с притежаваните от вас недвижими имоти, е приложима ставката по чл. 66, ал. 1, т. 1 от ЗДДС в размер на 20%. Не съществува отделна и независима правосубектност между физическото лице и регистрирания едноличен търговец. Регистрирането на предприятие на ЕТ представлява още една възможност за физическо лице да формира доходи, като данъчното облагане с преки данъци се регламентира с два материални данъчни закона - Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ) и Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО).

Кои доходи се облагат

Облагаемият доход от стопанска дейност като едноличен търговец е формираната по реда на ЗКПО данъчна печалба, включваща и финансовия резултат от прехвърляне на предприятието на едноличния търговец без заличаване на едноличния търговец от Търговския регистър. Ето защо всички извършени действия от предприятието на едноличния търговец са стопански операции, приходите от които следва да се облагат по реда на Раздел II „Доходи от стопанска дейност като едноличен търговец“, съответно чл. 26, чл. 27 и чл. 28 от ЗДДФЛ и всички относими норми на ЗКПО. Приходите и разходите на предприятието се формират по реда на счетоводното законодателство и приложимите счетоводни стандарти, след което на основание чл. 18, чл. 22 и §1, т. 16 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗКПО се формира данъчната основа за облагане на дейността на същото.

Как се пресмятат разходите

Когато става въпрос за облагане на физическо лице, регистрирало предприятие на ЕТ и реализирало доход от стопанска дейност, нормите на ЗДДФЛ и ЗКПО не предвиждат приспадане на присъщи разходи - в конкретния случай посочените 10%, тъй като за формиране на дохода следва да се води счетоводна отчетност, и осчетоводяват документално

доказани разходи и приходи. За дейността си като предприятие на ЕТ физическото лице следва да попълни и подаде годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ и Приложение №2 към нея. Присъщи разходи от 10% се приспадат, когато доходите са на физическо лице, отдаващо под наем притежавано лично от него недвижимо имущество.

При плащането от страна на физическото лице за придобиване на право на строеж, което, както посочвате, е собственост на предприятието на ЕТ, няма законово основание за извършване на приспадане на платените парични средства. Същите са паричен поток от физическото лице към предприятието на ЕТ. В тази връзка ви обръщаме внимание на текстовите на чл. 77 от ЗДДФЛ във връзка с чл. 16, ал. 2, т. 3 от ЗКПО, съгласно които за отклонение от данъчно облагане се смята и получаването или

предоставянето на кредити с лихвен процент, отличаващ се от пазарната лихва към момента на сключване на сделката, включително в случаите на безлихвени заеми или друга временна безвъзмездна финансова помощ, както и опрощаването на кредити или изплащането за своя сметка на кредити, несвързани с дейността.

Зависи от счетоводната политика

По отношение на внесения със закъснение данък върху добавената стойност след извършване на ревизия имайте предвид, че осчетоводяването на резултатите от ревизионния акт е в зависимост от приетата в предприятието на ЕТ счетоводна политика. При осчетоводяване на ДДС като разход следва да имате предвид разпоредбите на чл. 26, т. 3 и т. 4 от ЗКПО и ако попадате в хипотезите на посочените правни норми при определянето на данъчната печалба от дейността

на предприятието на ЕТ на посоченото основание следва да увеличите счетоводния финансов резултат за 2010 г. Ако констатациите в ревизионния акт касаят доходите от отдаване под наем на недвижимо имущество на физическото лице, ви уведомяваме, че в ЗДДФЛ не е предвиден ред и няма правни основания за приспадане на внесения ДДС при определяне на облагаемия годишен доход.

Кодексът

Съгласно чл. 4, ал. 3, т. 2 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) лицата, упражняващи трудова дейност като еднолични търговци, подлежат на задължително осигуряване за инвалидност поради общо заболяване за старост и за смърт. Едноличните търговци внасят авансово и за своя сметка осигурителни вноски.

Тези лица определят окончателен размер на месечния си осигурителен доход за периода, през който са упраж-

нявали трудова дейност, въз основа на данните, декларирани в справка към годишната данъчна декларация по Закона за данъците върху доходите на физическите лица. Този доход не може да бъде по-малък от минималния и по-голям от максималния месечен осигурителен доход (чл. 6, ал. 8 от КСО).

Задължението за осигуряване на едноличните търговци върху горепосочения осигурителен доход възниква от деня на започване или възобновяване на трудовата дейност и продължава до нейното прекъсване или прекратяване (чл. 1, ал. 1 от Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица - загл., изм. ДВ, бр. 2 от 8.01.2010 г.).

Материалите са подготвени от "Рконсулт" ЕООД
Консултантите са готови да отговорят на читателски въпроси на: radonov@gmail.com

Оферта

ДЗИ предлага застраховки „Живот” с екстра бонус

ЗАД ДЗИ предлага застраховки „Живот” с допълнителните пакети „Болничен престой” и „Временна неработоспособност от злополука”. Те са част от есенната кампания на

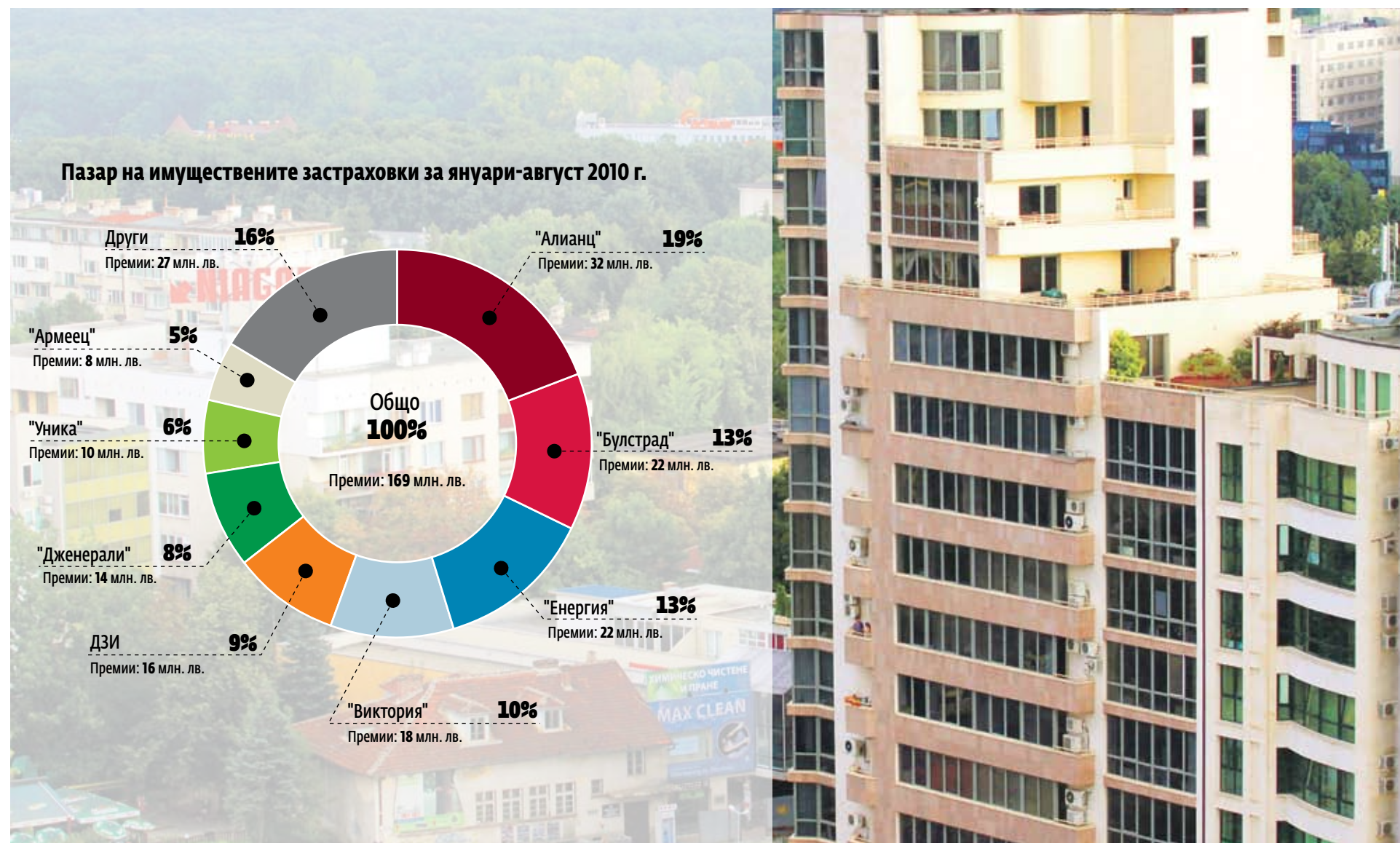
застрахователя. От дружеството уточняват, че допълнителните пакети се сключват към основното покритие на застраховки „Живот”, детски застраховки и застраховки „Живот”, свързани с инвестиционни фондове, както и при условие че е сключен пакет „Злополука”. При „Болничен престой” вследствие на

злополука ДЗИ покрива медицински разходи, дневни пари за престоя, както и суми за оперативно лечение. А при „Временна неработоспособност от злополука” застрахователят изплаща процент от застрахователната сума. Новоразработените пакети предлагат и специални условия и тарифи за клиентите.

БАНКИ И ЗАСТРАХОВАНИЕ

Застрахователите намаляват цените по имуществените полици

Компаниите предлагат различни отстъпки, за да привличат клиенти

В очакване на кампанията по задължителната автомобилна застраховка „Гражданска отговорност” застрахователните дружества започнаха кампания и за привличане на клиенти по имуществените полици. Основното оръжие, което използват дружествата, за да се спечелят потребителите, са по-ниските цени. В условията на криза, намалена покупателна способност на населението и свиване на разходите за застраховки по-ниските цени се очертават като единствената възможност за привличане на нови клиенти.

Промоции

От 1 ноември тази година застрахователните дружества

„Армеец” и „Алианц България” стартираха традиционни промоционални кампании по имуществените застраховки. Двете компании предлагат полиците с отстъпка между 20 и 45%. „Армеец” предлага на клиентите си да сключат застраховка за дома с 20% отстъпка, като същото намаление може да ползват и тези, които искат да купят полица за фирмено движимо и недвижимо имущество. Предложението за по-ниските цени е валидно до края на февруари 2011 г.

От началото на ноември и „Алианц” излезе с оферта към клиентите си да застраховат жилищни сгради и домашно имущество с до

45% по-ниски цени. Преференциалните условия ще са валидни до 14 януари 2011 г. „През последните три-четири години всеки път по това време правим тази кампания за имуществени застраховки, защото клиентите на тези продукти са малко”, коментира Пламен Ялъмов, изпълнителен директор на ЗАД „Алианц България”. Според него това е начинът клиентите да свикнат да сключват имуществени застраховки. „Ефектът от тези кампании е положителен и всяка година има ръст в продажбите на тези продукти”, твърди Ялъмов.

Предложения

От „Армеец” предлагат по-

лица „Защитена фамилия”, където минималната премия е 10 лв. Срещу тази цена клиентът застрахова недвижимо имущество за 5000 лв. и движимо за 1000 лв. Покритието рисков е за пожар, природни бедствия, ВиК аварии и вандализъм, но не и земетресение. Клиентите могат да избират и по-високи покрития и лимит по полицата. Минималната цена на другия промоционален продукт - „Защитено имущество”, е 20 лв. От компанията дават пример, че ако тази полица е за офис в сграда до 20 години и височина до 6 етажа, собственикът ще трябва да плати 110 лв. за застрахователна сума от 200 хил. лв. Защитата на

имота е от пожар, природни бедствия, аварии и вандализъм. Ако се предпочита и покритие на риск от земетресение, цената нараства до 290 лв. С отстъпките цените за въпросната офис сграда се понижават съответно до 82.50 и 217.50 лв.

От своя страна „Алианц” освен отстъпка от 45% предлага и разсрочено плащане на продукта „Разширено покритие”. Чрез него се осигурява защита срещу пожар, природни бедствия, удар от летателен апарат, токов удар и други. От компанията уточняват, че в допълнение към полицата може да се договори покритие и за земетресение. Клиентите могат да ползват и до 30% отстъпка

по застраховка „Кражба чрез взлом”. „Нашата цел е да популяризираме имуществените полици сред клиентите, тъй като клиентите за тези продукти все още са малко”, добавя Ялъмов. По думите му друга цел на промоционалната кампания е чрез имуществата да се компенсират от ниските цени на автомобилната „Гражданска отговорност”.

Желанието на дружествата е да развият бизнеса с имуществени застраховки както заради потенциала на пазара, така и заради острата конкуренция при „Гражданска отговорност”, където също цените се свалят с цел привличане на клиенти.

Атанас Христов

Кажки ми какви са дохо

Банка ДСК, УниКредит Булбанк и Обединена българска банка са лидери

Радослава Димитрова
rdimitrova@pari.bg

Най-важен за решението на банките дали да отпуснат ипотечен заем е доходът на домакинствата. Това показва проучване на в. "Пари". "Предпочитаме да даваме жилищни кредити на хора със сигурни доходи, които могат да обслужват спокойно кредита, без да се налага да се лишават", каза Виолина Маринова, главен изпълнителен директор на Банка ДСК.

Данни

Фокусът на банките за тази година са ипотечните кредити. И през септември те бяха с най-голям ръст на годишна база - 4.7% спрямо септември 2009 г., показва паричната статистика на Българската народна банка (БНБ). А от началото на годината до края на третото тримесечие банките са раздали ипотечни кредити на стойност 9.153 млрд. лв., което е увеличение от 11.38% спрямо същия период на миналата година.

Битката

Банките сега се борят за повече клиенти и точно това е причината да предлагат подобри условия за ипотечни заеми. Стремехът им е да привлекат кредитоискатели и го правят с агресивни рекламни кампании и нови условия, това твърдят консултантите. Според изпълнителния директор на "КредитЦентър" Тихомир Тошев посоката, в която се върви, е подобряване на условията по ипотечни заеми. Той допълни, че до края на годината ще бъдат пуснати още по-изгодни оферти, а вече има и предложения с фиксирана лихва за много дълъг период. Интересът към ипотечното

кредитиране не е особено голям, коментира Виолина Маринова. По думите ѝ сега банките правят рекламни кампании просто за да привличат вниманието към себе си.

Новост на пазара

Фиксирана лихва за първите пет години от отпускането на заема е едно от новите предложения. Досега на пазара у нас предложението за кредит с фиксирана лихва бяха най-много за две години. "В САЩ и във Великобритания офертите са с фиксирана лихва. Нормално е да се върви в тази посока и у нас", обясни Тошев.

Червената лампичка за клиентите

Банкерите обясниха, че лихвата е основата, от която клиентите тръгват при решението си от коя банка да изтеглят кредит. Заради това сега банките масово намаляват и премахват такси за разглеждане на документи.

Банкерите коментираха, че освен ниските лихви определящи за решението дали да се вземе жилищен заем са и цените на имотите. Те обясниха, че не се очаква нов драстичен спад на цените на имотите. Това е и причината хората, които взимат заем, да го ползват, за да си купят собствено жилище. Средната лихва по левовите ипотечни заеми през септември беше 8.44%, а по евровите 7.92%, показват данните на БНБ.

Кой е по-по-най

Лидер по отпуснати ипотечни заеми за първите единадесет месеца на годината е Банка ДСК. В края на септември тя е раздала жилищни кредити за 2.563 млрд. лв. На второ място е УниКредит Булбанк с 1.539 млрд. лв., а на трето - Обединена българска банка с 1.338 млрд. лв. отпуснати ипотечни заеми. У нас над 90% от отпуснатите жилищни кредити до края на септември са основно от 10 банки (виж таблицата). ■

► Банките се състезават да пускат нови оферти, защото кредитоискателите все още са малко

► Най-големите ипотечни кредитори

БАНКА	ОБЕМ ОТПУСНАТИ	
	ИПОТЕЧНИ КРЕДИТИ (В МЛРД. ЛВ.)	
БАНКА ДСК	2.563	
УНИКРЕДИТ БУЛБАНК	1.539	
ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА	1.338	
ПОЩЕНСКА БАНКА	0.804	
РАЙФАЙЗЕНБАНК	0.462	
БАНКА ПИРЕОС БЪЛГАРИЯ	0.454	
АЛИАНЦ БАНК БЪЛГАРИЯ	0.433	
ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА	0.349	
АЛФА БАНК - КЛОН СОФИЯ	0.325	
СИБАНК	0.205	

Източник: БНБ

Изисквания Какво искат банките

► Банките имат пет основни изисквания, според които отпускат или не ипотечен кредит. Най-важни са осигурителните доходи на домакинствата, процентът на самоучастието при финансирането, дали кредитоискателят има или не други кредити, на каква възраст е. Както и от колко време

работи на последната си месторабота. Това показват анализите на консултантската компания „КредитЦентър“.

► През септември осигурителният доход на домакинството, който е необходим за получаване на ипотечен кредит, намалява. През август банките са отпуснали заем за закупуване на имоти срещу над 2000 лв. осигурителен доход, а през септември той вече е малко над 1500 лв. ► Намалява и процен-

тът на самоучастие. При покупка на тухлено жилище вече се изисква 20% собствено финансиране, а за ново жилище 25-30%. Месец по-рано банките искаха кредитоискателите да притежават между 30 и 40% собствено участие.

► Ако през август банките искаха кредитоискателите на ипотечни заеми или да нямат други кредити, или да са с много ниска задлъжнялост, сега вече изискването им

е плащането по старите кредити заедно с новата вноска по ипотечния кредит да е до 40-50% от дохода.

► По-голяма вероятност да бъдат одобрени имат лицата на възраст между 25 и 35 години.

► Безсрочният трудов договор и минимум 6 месеца заетост на последната месторабота е петото условие, което играе голяма роля при решението да се отпусне или не жилищен кредит.

ДИТЕ ТИ

ПО ОТПУСНАТИ ЖИЛИЩНИ КРЕДИТИ

” Интересът не е особено голям и сега банките правят рекламни кампании, за да привличат вниманието към себе си. Предпочитаме да даваме жилищни кредити на хора със сигурни доходи, които могат да си обслужват спокойно кредита. Ръстът в края на септември е малък. Не очаквам той да се увеличи много до края на годината, защото вече няма спекулативни сделки. Покупките са само при реална нужда от жилище

► Виолена Маринова, главен изпълнителен директор на Банка ДСК

Предложенията са много изгодни

Октомври също беше добър месец за пазара на ипотечни кредити. Финансовите институции пуснаха много изгодни предложения за жилищни кредити с ниски лихви. Посоката е - подобряване на условията по ипотечни заеми.

Добър знак е, че вече има клиенти, които търсят финансиране за луксозни имоти. За тях са необходими кредити по 80 хил. до 100 хил. EUR. Друга добра новина е, че ипотечните

кредити вече се търсят предимно от по-млади хора, а интересът се увеличава. Вече има и офери

с фиксирана лихва за по-дълъг период, а сделките за по-изгодни имоти стават все повече.

► Тихомир Тошев, изпълнителен директор на "КредитЦентър"

Пет грешки при кандидатстването за ипотечен кредит

Кредитополучателите все по-често надценяват възможностите си и вземат прибързани решения, смятат консултанти

Банките усилено се конкурират помежду си в отпускането на ипотечните кредити, но това далеч не означава, че всеки кандидат за жилищен заем ще го получи. Кредитните консултанти се обединиха около мнението, че много от клиентите допускат грешки при кандидатстването за кредит. Кой са петте най-често допускани грешки от кредитополучателите:

1 Клиентите надценяват възможностите си и не преценяват добре риска. Изпълнителният директор на "КредитЦентър" Тихомир Тошев обясни, че все по-често се появяват

кредитоискатели, които са изкушени от изгодна имотна сделка. Много често кандидатите за ипотечни заеми се доверяват на електронните калкулатори, които изчисляват възможен размер на кредита според доходите им. Това обаче много често ги подвежда, защото за банката значение има доходът на цялото домакинството, а не само личният.

2 Заемополучателите намират имот, капарират го и след това търсят финансиране. В тези случаи или им се налага да искат допълнителна финансова помощ, като привличат допълнителни кредитополучатели, или губят вече даденото капаро. Заради това правилното поведение е първо да изчакаят одобрението за кредита и след това да търсят имот.

3 Търсене на 100% външно финансиране. На пазара в България

такова финансиране не може да се случи. Заради това хората, които искат ипотечен кредит, трябва да съберат пари, с които да осигурят самоучастието си. Няма банка, която да им отпусне цялата сума за имота, който са си харесали.

4 Клиентите не предвиждат съпътстващите разходи, които вървят заедно с тегленето на жилищния кредит. Експертната оценка, началните такси по заема и плащането на брокер най-често са между 4 и 6% от стойността на кредита.

5 Хората се изкушават от по-ниските цени на имотите и въпреки наличието на други кредити искат и ипотечен, за да не изпуснат добрата оферта. Съветът на кредитните консултанти е да не се прибягва да ипотечен кредит само заради по-ниската имотна цена.

Рагослава Димитрова

Правилните стъпки при кандидатстване за ипотечен кредит:

1 Да се подsigури финансирането или да се знае откъде ще бъде получено и след това да се капарира имотът.

2 Да са ясни параметрите на самоучастието.

3 Клиентът, който ще купува имот, да се консултира с банков служител или с кредитен консултант, за да знае точно каква месечна вноска може да плаща, и след това да избира имот.

Безплатни съвети*

► Направете си списък с месечните приходи и разходи. Тази калкулация ще даде по-ясна представа колко пари може да се отдели за погасяване на ипотечен кредит.

► Не правете компромиси. Местоположението, размерът на жилището и разпределението са най-важните неща, с които не бива да се прави компромис. Например - не купувайте жилище с голям хол, но с една спалня, ако планирате да имате деца в близките години, тъй

като със сигурност ще имате нужда от две спални.

► Не подценявайте заобикалящата среда. Съберете максимално количество информация за квартала, в който ще живеете - какъв е градоустройственият план, има ли свободни терени и какво ще се строи на тях, как са се развивали цените на имотите в региона. Източник на такава информация не е само общината, но и потенциалните съсед.

* Съвети на УниКредит Булбанк към кандидатите за ипотечен кредит с цел покупка на първи дом

Хобито ми е скъпо

Над 400 страници събират историята на сеченето на монети в България в разкази и снимки

► Книгата за българските монети има две издания - луксозно (на снимката) и стандартно. Луксозното ще е в 99 номерирани екземпляра, всеки по 450 лв., а стандартното струва 180 лв.

СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

Знаете ли, че стотинката е на 130 години? Или че една от най-редките и ценни български монети е сребърната двулевка от 1916 г.? А откъде идва изразът "Бели пари за черни дни"? Отговорите на тези въпроси, любопитни истории, анализи и архивни документи и снимки на редки монети и медальони са събрани на цели 400 страници в книгата "Българското монетосечение 1880-2010 г.", която беше представена вчера. Авторският колектив включва трима историци нумизмати - Иля Прокопов, Валентина Григорова-Генчева и Радко Георгиев. Издател пък е бизнесменът и водещ колекционер на български монети Николай Цветанов.

Ето и първата любопитна история...

След Освобождението на България бюджетът на кня-

жеството се съставя във френски франкове и сантими, тъй като все още не е утвърдена националната валута. Законът за първите емисии български монети се приема на 4 юни 1880 г. Това може да се приеме и за рождена дата на стотинката и лева.

Преди това обаче около името на дребните монети се разразява спор. Дали да не се казват "стотник", за което настояват русофилиите, "свободник" - от "свободна България". Или пък защо да не се продължи с използването на сантимите, за което се застъпват франкофоните и проевропейски ориентирани прослойки. Последното за малко да се случи. БНБ поръчва изработването на проби за бъдещите медни монети в Бирмингам. Тъй като дискусията в Народното събрание за името на българските пари не е приключила,

поръчката всъщност е за "сантим" (№1 на снимката вдясно).

Бели пари и черни дни

Друга интересна история е от годините след загубата на Първата световна война, когато България трябва да плаща немалки суми. Голяма част от държавните пари са блокирани в германски банки. Заради набиращата скорост инфлация металът на сребърните монети в обращение се оказва много по-ценен от номиналната им стойност. Затова огромна част от монетите са претопени и със среброто се изплащат контрибуциите. Предполага се, че оттам тръгва и изразът "Бели пари за черни дни".

Така до наши дни са оцелели сравнително малко от сребърните монети от 2 лв., емисия 1916 г. (№4). Те са и сред най-ценните и редки български монети

Втората световна война циркулира единствено монета от 50 ст.

► 1993 г. В продажба е пусната е единствената българска монета от платина "Севастократорица Десислава" (№5)

► 2002 г. Пусната е първата цветна българска монета "Сурвакари"

монети

► 1912 г.

Първата юбилейна монета по повод обявяването на независимостта на България през 1908 г. (№3 на снимката вдясно)

► 1918-1933 г.

Националните катастрофи и световната икономическа криза довеждат до обезценяване на лева и изчезване на стотинката. До края на

Банки

Кой продава инвестиционни монети

- БНБ
- Първа инвестиционна банка
- Банка Пиреос
- Общинска банка
- Райфайзенбанк

ти. Цената им в момента започва от 35 хил. лв.

Монетите като хоби

"Монетите са носители на история и на истории, затова ми харесва да ги колекционирам. Занимавам се с това вече около 22 години", разказва издателят Николай Цветанов. Първата си монета Цветанов купува като студент първи курс, а сега има повече от 1000.

Най-скъпата му монета е златна столевка от 1894 г. (№2). А най-ценните може би са един алуминиев лев от 1923 г. и един железен от 1941 г. Цветанов вече е направил няколко пълни колекции, които държи в банкови трезори. Хобито му е скъпо, но казва, че може да си го позволи, тъй като има бизнес за производство на екипировка за военни, полицаи и др., а и за търговия с храни. Надява се след време колекциите му да бъдат запазвани и разширявани и от наследниците му.

Въпрос на традиция

По неофициални данни на нумизматските дружества броят на нумизматите в България е около 10 хил. души. "Събирането и трезорирането на монети са една от най-живите български традиции. И до днес при раждане или кръщение на дете се подарява сребърна или златна монета", казва Валентина Григорова-Генчева, директор "Нумизматика" в ПИБ. Тя допълва, че монетите са едни от най-малките и концентрирани форми за запазване на богатство. А някои от тях са и с висока художествена и естетическа стойност.

Дарина Черкезова

► №6 е медал с облика на княз Александър Батенберг, поръчан заедно с първите проби за български монети в Бирмингам през 1879 г.

Колекционери

10

► хил. са нумизматите в България по неофициални данни на нумизматските дружества

► Издателят на книгата Николай Цветанов има повече от 1000 монети в колекцията си

Матрица Измами с монети

Измамите с монети се правят не само от професионални фалшификатори, но и от БНБ. Нумизматите твърдят, че имат доказателства, че през 60-те и 90-те години БНБ е сякла монети със стари матрици, за да може да печели от разликата във

вложения материал и значително по-високата цена, която те придобиват, ако са маркирани като емисия от преди 50 или 100 години. Всъщност по цял свят това се прави и не е забранена практика, но на монетите, изработени със старата матрица, се поставя маркировка, докато от БНБ не са направили това, казват нумизматите.